ശ്രീ
വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ

ഗ്രന്ഥകർത്താ

കെ. വി. രാഘവൻനായർ

ശ്രീ
വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ

ഉണ്ടാക്കിയത്

കെ. വി. രാഘവൻനായർ

Published by
The Malayalam Publishing Co. Ltd.
TRICHUR.

[illegible]

1098

വില 1 ക. 4 ണ

VANEEKALPPARAM PRESS, TRICHUR.

മുഖവുര

ഇന്ത്യയിലെന്നല്ല, ലോകത്തിൽതന്നെ, അടുത്തകാലത്തുണ്ടായിട്ടുള്ള മഹാന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനായ ശ്രീവിവേകാനന്ദസ്വാമികളുടെ ജീവചരിത്രം സാമാന്യമായെങ്കിലും വായിച്ചറിയുവാനുപകരിക്കുന്ന ഒരു പുസ്തകം മലയാളഭാഷയിൽ അത്യാവശ്യമാകുന്നു എന്ന കാര്യത്തിൽ ആർക്കും അഭിപ്രായഭേദമുണ്ടാകുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഈ സംഗതിയെ അനുസ്മരിച്ചുകൊണ്ടാണു ഞാൻ പ്രകൃതഗ്രന്ഥമെഴുതുവാൻ തുടങ്ങിയതു്. എന്നാൽ, ഈ പുസ്തകം ഇംഗ്ലീഷിലോ ഇതരഭാഷകളിലോ ഉള്ള ഏതദ്വിഷയകമായ യാതൊരു ഗ്രന്ഥത്തിന്റെയും അനുവാദമോ സാമാന്യമായ ഒരു തർജ്ജമയോ അല്ല. ഒരു സ്വതന്ത്രഗ്രന്ഥം എന്നുതന്നെയാണു പറയേണ്ടതു്. എന്നാൽ സ്വാമികളുടെ പാശ്ചാത്യരും പൌരസ്ത്യരുമായ ശിഷ്യന്മാർ ഇംഗ്ലീഷുഭാഷയിൽ എഴുതിയതും 'മായാവതി അദ്വൈതാശ്രമ'ത്തിൽനിന്നു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതുമായ 'സ്വാമിവിവേകാനന്ദന്റെ ജീവചരിത്രം' (The Life of the Swami Vivekananda) എന്ന വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥത്തെ ഞാൻ ആദ്യന്തം ഒരു മാതൃകയാക്കിയെടുക്കുകയും, അത്യാവശ്യമെന്നു തോന്നിയ ചില ഭാഗങ്ങൾ അതിൽനിന്നു വിവർത്തനംചെയ്തു ചേർക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ഈ കാര്യത്തിൽ ഏതദ്ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ കർത്താക്കന്മാരോടും പ്രസാധകന്മാരോടും ഞാൻ സാമാന്യത്തിലധികം കടപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള വിവരം ഇവിടെ പ്രത്യേകമായി രേഖപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തുകൊള്ളുന്നു.

ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ എഴുത്തും അച്ചടിയും ഒന്നിച്ചു കഴിക്കേണ്ടിവന്നതിനാൽ പല ഭാഗങ്ങളിലും എന്റെ വിചാരങ്ങൾ കടലാസ്സിൽ പതിഞ്ഞിട്ടുള്ളതു തെളിവില്ലാതെയാണെന്നു് അ

ച്ചക്കടത്തിൽവെച്ചേ എനിക്കു കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളു. തന്നിമിത്തം ഇതിൽ കടന്നുകൂടുവാനിടവന്നിട്ടുള്ള ചില ചില്ലറ സ്ഖലിതങ്ങളെ ആവുന്നതും തിരഞ്ഞുപിടിച്ച് ഒടുവിൽ അച്ചടിത്തെറ്റുകൾക്കു കൊടുത്തിട്ടുള്ള ശുദ്ധിപത്രംകൊണ്ടുതന്നെ പരിഹരിപ്പാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇനിയും ചില ഭാഗങ്ങളിൽ ക്ലിഷ്ടപദങ്ങളുടെ പര്യായങ്ങളായി ഉപകാരമുള്ള മാന്യവായനക്കാർക്കു തോന്നിയേക്കാം. അവയെല്ലാം അടുത്ത പതിപ്പിൽ യഥാക്രമം പരിഷ്കരിച്ചുകൊള്ളാമെന്ന മാത്രം അപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ടും ഇവിടെപ്പറയുന്നതുകൊണ്ടു സാഹിത്യവിചാരകന്മാരായ എന്റെ ഈ പുസ്തകത്തെ ഇതാ സഹൃദയസമക്ഷത്തിൽ സമർപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു. എന്ന്

ഗ്രന്ഥകാരൻ.

SWAMI VIVEKANANDA.

ശ്രീ

[illegible]

ഒന്നാം അദ്ധ്യായം

[illegible]

[illegible]

[illegible]

താരുണ്യവതിയായ ഒരു സ്ത്രീ നദിയുടെ പ്രവാഹത്തിന്നിരുവ
മായി ഇരിക്കുന്നു. കണ്ടാൽ ഏകദേശം എട്ടു വയസ്സു പ്രാ
യം തോന്നുന്ന ഒരു ബാലൻ ഗംഗയുടെ പ്രസന്നതയും, ആ പ്ര
ഭാതത്തിന്റെ രമ്യതയും, സ്നാനം ചെയ്വാൻ തുറകരയിലും ഇറ
ങ്ങിയിട്ടുള്ളവരുടെ വിനോദങ്ങളും കണ്ടു സന്തോഷത്താൽ മതി
മറന്നപോലെ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു് അമ്മയുടെ — അതേ ആ തപ
സ്വിനിയായ തരുണി അവന്റെ മാതാവാണ് — അടുക്കൽ
ഓടിയണഞ്ഞു് അവളെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു് ഓരോന്നു ചോദിച്ചും
വെള്ളത്തിൽ ചാടിക്കളിച്ചും ഇപ്രകാരം ഏതതി
നാഴിക വഞ്ചിയുടെ സമയത്തായി ഒരു തത്തിനെയാക
ന്ന ചലനാദികളെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിയുംകൊണ്ടാണ് ഓരോ
ന്നും ചോദിക്കുന്നതു വിളയാടുന്നതു്. കുട്ടിയുടെ കളികളും
വിനോദങ്ങളും അപായകരങ്ങളായിരുന്നിട്ടും, അവന്റെ മാതാ
വോ മറ്റു യാത്രക്കാരോ അവനെ അതിൽനിന്നു വിലക്കി
നിറുത്തുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നില്ല. അവർ കൗതുകത്തോടെ സൂക്ഷിച്ചുനോ
ക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു്. പക്ഷേ അവന്റെ വിവാദങ്ങ
ളിലൂടെ എന്തോ ഒരു ചാരുതയിൽ ആറാം നിലയായിരിക്ക
യാണ്. ഒരു പക്ഷെ തന്റെ ജീവിതത്തിലെ ചതിവ
ന്നോഹരങ്ങളായ ചില പൂർവ്വസ്മരണകളിലകപ്പെട്ടു അവളെ ന
യിക്കുന്നതായിരിക്കാം. ഇതിനെപ്പോലുള്ള സന്ദർഭങ്ങളിൽ ചില
പ്പോൾ മനുഷ്യന്റെ ഇന്ദ്രിയങ്ങളും മനസ്സും ഏകാഗ്രവും അ
ന്തർമുഖവുമായ ഒരുവിധത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കാറുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞാൽ
അതിൽ സംശയമില്ല വളരെ ഏളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാക്കാൻ ക
ഴിയും. ബുദ്ധിയുടെ സാധർമ്മ്യമായ ജ്ഞാനമോഹാദിഭാവനാശീ
ലം അപ്പോൾ അവികസിതമായിരിക്കും. ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ
അവയുടെ വ്യാപാരം നടത്തുന്നുണ്ടെങ്കിലും അതിന്റെ ഫലം
ബുദ്ധിയിലെത്തി കാണുവാൻ സാധിച്ചു തീരുന്നതായിരിക്കു
കില്ല. മനുഷ്യജീവിതത്തിലെ സുഖങ്ങളും സ്വപ്നങ്ങളുമായ
സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഒന്ന് ഈ അനുഭവമാണ്. പക്ഷെ

കണ്ണും കരളും കുളിർപ്പിച്ചു സൌന്ദര്യം. ജാഗ്രതയോടെ പരിതസ്ഥിതികളെ പരിശോധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാൽകൂടിയും ആപത്തുകൾ അറിയാതെ വന്നുചേരുന്ന ഈ ലൌകികജീവിതത്തിൽ ഇത്തരം മഹാഭാഗ്യങ്ങൾ പലപ്പോഴും ഒരുമിച്ചിട്ടും ആപകടത്തിന്റെ പൂർവ്വലക്ഷണമായിത്തീരുന്നതു ഒട്ടും അപൂർവ്വമല്ല.

ഗംഗയിൽ കൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്ന തോണിയിൽ മാടിപ്പുറത്തിരുന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കുട്ടി മറ്റുള്ളവർ വള്ളത്തിന്റെ വക്കിന്മേൽ കയറിനിന്നു കളിച്ചു രസിച്ചു ഗംഗാജലം കൈകൊണ്ടു തട്ടിത്തെറിപ്പിച്ചു. പിന്നെ അതേ സ്ഥാനത്തു ആവർത്തിക്കുന്നതിനിടയ്ക്കു കാൽ വഴുതി, തലകീഴായി വെള്ളത്തിലേയ്ക്കു വീണു കഴിഞ്ഞു. സമീപത്തിരുന്നുകൊണ്ടിരുന്ന മാതാവു ഉടനെ ചാടി. ഉച്ചത്തിൽ ഒന്നു നിലവിളിപ്പാൻ കൂടി പറഞ്ഞതുപോലെ പോയില്ല. അതാ പുത്രവാത്സല്യത്താൽ മതിമറന്ന ആ അമ്മയും ഗംഗയിലേയ്ക്കുതന്നെ ചാടി കഴിഞ്ഞു. ആ തോണിക്ക നിറുത്താൻ വശമായിരുന്നില്ല. അവരെ ചാടിയ സ്ഥലം മറയാതെ കുട്ടിയെ കടന്നുപിടിച്ചുവെങ്കിലും അമ്മയും മകനും കൂടി മുങ്ങിയും പൊങ്ങിയും കഴിയുന്നതല്ലാതെ തോണിപിടിപ്പാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. യാത്രക്കാർ പരിഭ്രമിച്ചു. ചിലർ ഉച്ചത്തിൽ നിലവിളിച്ചു. അപ്പോഴേക്കും ബലവാന്മാരായ രണ്ടുമൂന്നു പേർ വെള്ളത്തിലേയ്ക്കു ചാടി പുഴയിലേക്ക ചാടി. രണ്ടു പേരെയും കയ്പ്പിടിച്ചവർ ഇളക്കിക്കൊണ്ടു. നീന്തുന്നതിൽ പ്രത്യേകം ശീലമുള്ള യുവാക്കന്മാരിൽ ചിലർ നീന്തിയെത്തി. മറ്റുള്ളവർ അവിടവിടെത്തന്നെ നിന്നു കോലാഹലം കൂട്ടി തുടങ്ങി. ആളുകൂടി ... മുഴുവൻ ഇറങ്ങിമറിഞ്ഞു ബലവാന്മാരായ സമർത്ഥന്മാരായ ചിലർ ശീഘ്രത്തിൽ അമ്മയെ നീന്തിയാർക്കാരുടെ കയ്യിൽ പിടികൂടി, ഓടിച്ചു വള്ള

[illegible]

[illegible]

[illegible]

പരമമായ സങ്കേതങ്ങൾ ദ്വാരാ വെച്ചിട്ടുള്ളതു്. നാടും വീടും കട്ടണവുമെല്ലാം പരിത്യജിച്ചു, നക്ഷത്രങ്ങളാൽ അലംകൃതമായ ആകാശം മേൽപ്പുരയുടെ സ്ഥാനം വഹിക്കുന്നതും ലോകത്തെ ഒന്നായി വാസഗൃഹമാക്കിയും പ്രകൃതിമാതാവിന്റെ പാദങ്ങളിൽനിന്നു് അപ്പപ്പോൾ കിട്ടുന്ന ഭക്ഷണപദാർത്ഥമാക്കിയും ദൈവത്തെ ഏകബന്ധുവാക്കിയും കാലംകഴിക്കുന്ന യതിശ്രേഷ്ഠന്മാരെ നാവിടെ അതിഥികളാക്കി ഇന്നും കാണാം. അങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിന്റെ അവസാനം ഈ പുണ്യഭൂമിയിൽവെച്ചായാൽ കൊള്ളാമെന്നാശിക്കാത്ത ഒരു ഹിന്ദുവും ഉണ്ടാകില്ല. ബുദ്ധിമാന്മാരെന്നുവിൽ ജ്ഞാനതത്വത്തിന്റെ പരിപൂർണ്ണാവസ്ഥയിലെത്തുവാൻ അവിടെക്കുള്ളതായ സൗകര്യങ്ങൾ. ഇങ്ങിനെയുള്ള അനേകം കാരണങ്ങളാൽ നാബാഹുല്യം കൂടിക്കയും അവിടെ പുതുക്കമാറില്ല. നമ്മുടെ ശാസ്ത്രകാരന്മാർക്കും നമുക്കും ഒന്നും ഈ ആർഷത്തിൽ നിന്നു കാണുന്നത് കൊണ്ടാകുന്നു. പുരാണത്തിൽ ശൈവന്മാരെ ന്റെ ഉപദേശം പാലിച്ചതും മറ്റു ദേവതകളേയും പുറപ്പെട്ടു. പുണ്യമായി ... കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി എല്ലാം കിട്ടി ... പോയിട്ടുള്ളതാണെങ്കിലും നമ്മെ അതിനല്ലാം സത്യം സമാധാനം പറയുന്നതെന്തൊന്നുമില്ല. അവരുടെ കണ്ണുകൾ ആ ആശ്രമത്തിലുള്ള ഓരോന്നിനെയും പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം വകതിരിച്ചുതന്നാക്കുന്ന പണ്ഡിതൻ ... ഴിക്കുന്നത് ഒന്നാമദ്ധ്യായത്തോടുകൂടി ... ത്തിനെത്തന്നെ കഴിഞ്ഞു. ... പാർക്കും ... ഈ ക്ഷേത്രത്തിൽ നമ്മുടെ അമ്മയും മകനും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. വിശേഷമായി കാണുവാൻ കൊതിച്ചിരിക്കുന്ന ... ബന്ധുക്കളുടെ ആതിഥ്യം സ്വീകരിപ്പാനായി അവരെ ... ന്നി. ഇങ്ങിനെ ഒന്നുരണ്ടു ദിവസങ്ങൾ വിശ്രമിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ഒരു ദിവസം ... ഒരു യോഗി ...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

കഴിച്ചു കിടപ്പായി.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

൩-ാം അദ്ധ്യായം

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

"[illegible]
[illegible]"

[illegible] (Emerson) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] "[illegible]" [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

മൂന്നാമദ്ധ്യായം

ബാല്യം

[illegible]

[illegible]

[illegible] "[illegible]" [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ആറാം അദ്ധ്യായം

വിദ്യാഭ്യാസം

[illegible]

[illegible]

[illegible]

കാര്യം ഉണ്ടായിരുന്നു. ഈ സ്വഭാവം പിൻകാലങ്ങളിലും നരേന്ദ്രനിൽനിന്നു വിട്ടുപോയിട്ടില്ല.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] സിദ്ധാന്തികൾ [illegible]ആയിരുന്നില്ല. കോളേജിലെ പാഠ്യവിഷയങ്ങൾകൊണ്ടുമാത്രം അദ്ദേഹം തൃപ്തിപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. അന്നുതന്നെ ഹെർബെർട്ട് സ്പെൻസർ (Herbert Spencer) മിൽ (Mill) കാന്റ് (Kant) എന്നീ പാശ്ചാത്യതത്വജ്ഞാനികളുടെ ഉൽകൃഷ്ടഗ്രന്ഥങ്ങളെല്ലാം വളരെ ശ്രദ്ധവെച്ചു വായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. [illegible] ബുദ്ധിയുടെ [illegible] [illegible]

[illegible]

"[illegible] ബുദ്ധിമാനാണ്. [illegible]

എന്നാൽ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

രണ്ടാമദ്ധ്യായം

ഉപക്രമം

[illegible]

[illegible] വിശ്വസിക്കയെന്ന [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിലാകെ [illegible] അപ്പോഴും [illegible] ഒരിക്കൽ ഒരു ശിഷ്യൻ "നിങ്ങൾ ഈശ്വരനെ കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?" എന്ന് വിവേകാനന്ദസ്വാമികളോടു ചോദിക്കയുണ്ടായി. "ഇല്ല, ഞാൻ പരിത്യജിക്കില്ല" എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹം ഉത്തരം കൊടുത്ത മറുപടി.

[illegible]

നിങ്ങൾ ഒരു [illegible] കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

രണ്ടാമദ്ധ്യായം

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ഈ ബ്രാഹ്മണകുമാരൻ [illegible] [illegible] [illegible] ശ്രീരാമകൃഷ്ണ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] അദ്ദേഹത്തിൽ [illegible] "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ഇതിൽ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

പതിനൊന്നാം അദ്ധ്യായം

[illegible]

ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്‍ ഇന്ത്യയുടെ പുരാതനമായ എല്ലാ മ[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]" എന്നു ചോദിച്ചു. "ഉണ്ട്" എന്നായി [illegible] "[illegible]" [illegible] എന്നു [illegible].

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

പതിനൊന്നാം അദ്ധ്യായം

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] കാര്യത്തിൽ അദ്ദേഹം എപ്പോഴും [illegible].

[illegible] സ്വീകരിച്ചു [illegible] അദ്ദേഹം [illegible] എന്നാൽ വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ [illegible] അദ്ദേഹം [illegible] പറ്റി [illegible].

വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ [illegible] സ്വീകരി[illegible] അദ്ദേഹത്തിൻെറ [illegible] ചെയ്യുക.

[illegible] സ്ത്രീകളുടെ [illegible]

ത്തിന്റെ [illegible] 25 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

അടിയുടെ ശക്തിനിമിത്തം [illegible] [illegible] ബോ[illegible] [illegible] എന്നാൽ [illegible] അദ്ദേ[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

"[illegible]"

[illegible]

[illegible]

[illegible]

പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

വിട്ടുകളയുന്നതാണ നല്ലത്.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

മാക്കിയിരുന്ന ഒരു ഗൃഹത്തിലേക്കാണ് അവർ പാടിയും വിനോദിച്ചും കുറേനേരം ഇരുന്നശേഷം നരേന്ദ്രൻ തനിച്ച് ഒരു മുറിയിൽ ചെന്നു കിടന്നു. ഏതാനും നിമിഷം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു വേശ്യാസ്ത്രീ ആ ശയ്യാഗൃഹത്തിൽ കടന്നുചെന്നു. അദ്ദേഹം ഇതിനെപ്പറ്റി ഗൌരവതരമായി ഒന്നും ചിന്തിക്കാതെ അവളുമായി പല വർത്തമാനങ്ങളും പറഞ്ഞുകൊണ്ടു കുറേനേരം കഴിച്ചു. അപ്പോഴേയ്ക്കും അദ്ദേഹത്തിന്നവിടെ എന്തോ ഒരു സുഖക്കേടു തോന്നി. താൻ രാമകൃഷ്ണദേവന്റെ ശിഷ്യനാണെന്നും ഈ അവസ്ഥ തനിക്കു യോജിച്ചതല്ലെന്നും അദ്ദേഹം തീർച്ചയാക്കി 'ഞാൻ പോകുന്നു എന്റെ സ്ഥിതി ഇവിടെ നില്പാൻ എന്നെ അനുവദിക്കുന്നില്ല. നിങ്ങൾക്കു നല്ലതു വരട്ടെ.' എന്ന് ആ വേശ്യയെ അനുഗ്രഹിച്ച് അദ്ദേഹം പുറത്തിറങ്ങി നടന്നു "നിങ്ങൾ എന്നെ ഒരു സാധുവിനെ ആപത്തിൽ പെടുത്തുവാനാണു നിശ്ചയിച്ചത് അല്ലേ? നല്ല വിദ്യ" എന്നു ഗൌരവഭാവം ആക്ഷേപിച്ചുകൊണ്ട് ആ യുവതിയും ഇറങ്ങിപ്പോയി

ഈ സംഭവത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു ചില ദുഷ്ടന്മാർ "നരേന്ദ്രന്റെ ചട്ടകെട്ട നന്നല്ല. അദ്ദേഹം അപകടത്തിൽപ്പെട്ടേയ്ക്കും" എന്നു ഗുരുദേവനോടു ഉണർത്തിക്കുകയുണ്ടായി. "നിങ്ങൾ അതിനെപ്പറ്റി പരിഭ്രമിക്കേണ്ട, നരേന്ദ്രൻ ഒരിക്കലും ദോഷത്തിൽ പെടുകയില്ല. ദേവി താൻതന്നെ അവനെ കാത്തുകൊള്ളും" എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹം ഇതിനു പറഞ്ഞ മറുപടി. തന്റെ ശിഷ്യൻ അത്രയും ഉയർന്നനിലയിലെത്തിയിരിക്കുന്നവനാണെന്നു ഇദ്ദേഹത്തിന്നു ബോദ്ധ്യമായിരുന്നു.

പതിനാറാമദ്ധ്യായം

[illegible]

കം ഉപനിഷത്തുകളും ഇതിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു. ഒടുവിൽ എല്ലാവരുംകൂടി ഈ വിഷയം [illegible] ശിഷ്യനായ ശ്രീമ[illegible] ഉപദേശിച്ചുകൊണ്ടു [illegible] സമാധാനം പറവാൻ തുടങ്ങി "ഈശ്വരൻ സത്യനും നിത്യനുമാണ്." അദ്ദേഹം [illegible] എന്നാൽ [illegible] ഉപയോഗമല്ല. [illegible] സാകാരമായിത്തീരുന്ന [illegible] അംഗീകരിക്കുന്നു. [illegible] അദ്ധ്യയത്തിലെല്ലാം ഈശ്വരൻ [illegible] സംബന്ധിച്ചവന്റെ ആത്മാവും അദ്ദേഹംതന്നെ. ഈശ്വരന്റെ അവതാരങ്ങൾ അനേകങ്ങളാണ്. അദ്ദേഹം വാക്കിനും വിചാരത്തിനും അതീതനായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ബ്രഹ്മസാക്ഷാൽക്കാരം സിദ്ധിച്ചവന്റെ അവസ്ഥയെ വിവരിപ്പാൻ ഏതൊരു വാക്കിനാണ് ശക്തിയുള്ളത്! അതിനെപ്പററി വിചാരിപ്പാനുള്ള ശക്തി മനസ്സിനുമില്ല. ആത്മാവി[illegible] അദ്വൈതത്തിന്റെ [illegible] ശാന്തിയും [illegible] പുസ്തകങ്ങ[illegible] പാഠം [illegible] കിടക്കുന്ന [illegible] മാത്രം [illegible] ഈശ്വരൻ ഈ പ്രപഞ്ചമെല്ലാം [illegible] ഈശ്വരൻ സത്യനും നിത്യനുമാണെന്നതിലെപ്പററി [illegible]

വിഗ്രഹാരാധനയെപ്പററിയും [illegible] [illegible] [illegible]

ല്ലാ ആരാധനകളും ചെയ്യുന്നു. പരമ ശക്തിയോടുകൂടിയ മനുഷ്യനാണ് എല്ലാററിലും വേണ്ടതു" എന്നു ഇവ ശിഷ്യന്മാരുടെ സംശയം തീർത്തു.

ഇങ്ങിനെയാണ ഗുരുദേവൻ തന്റെ ശിഷ്യന്മാരെ നേർവഴിക്കു കൊണ്ടുപോയതു്. പാശ്ചാത്യർക്ക് അദ്ദേഹം കൊടുക്കുന്ന ഉപദേശമാണ് എററവും വിശേഷപ്പെട്ടതായിരിക്കും. ഉപനിഷദ്വാക്യങ്ങളുടെ അന്തർസാരം പിടിക്കുന്നേടത്തോളം വിശേഷപ്പെട്ടതൊന്നും ഇല്ല. എന്നാൽ സകല മതങ്ങൾക്കും ഇഷ്ടപ്പെടുന്നവയല്ലാം ആ ഉപദേശം എററവും ചാരിത്ര്യം ആര്യപ്പത്തിൽ ഒതുങ്ങിയവയുമായിരിക്കുന്നതും ചെയ്യും. ഭക്തന്മാരുടെ ഒരു പ്രാന്തപ്രദേശമാണ് ഇതിനാലും നാം തിരിച്ചറിയേണ്ടതു്. ഭാരതാരു പരശക്തിയോടുകൂടിയ ദിവ്യപുരുഷന്മാരെയും പ്രവാചകന്മാരെയും ഭാരതമാതാവിന്റെ പുത്രന്മാരായും ക്രിസ്ത്യാനികൾ അംഗീകരിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണവും അതുതന്നെയാണ്.

നമ്മുടെ മതവിഷയകമായ ചട്ടങ്ങളെല്ലാം അദ്ദേഹം തന്നെത്താൻ ചെയ്തുവന്നിട്ടുണ്ടല്ലോ. നാം കണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇതുതന്നെ അധികവും പാശ്ചാത്യരിൽ കാണപ്പെടുന്ന ഇങ്ങിനെയുള്ള ചിന്തയിന്റെ ഫലമായിരിക്കുന്ന ഗുരുവിന്റെ ആശയത്തിനു പ്രതിപത്തിയുണ്ടാകുവാൻ കാരണമായും ഇരിക്കുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങനെയുള്ള ഗുരുവിന്റെ മഹാത്മ്യം പ്രസിദ്ധമാണ്. അതു വാസ്തവത്തിൽ സാക്ഷാൽ ഉപദേശങ്ങൾ തന്നെ ഒരു സംബന്ധിച്ചതുകളെ അവന്റെ പ്രകൃതിയുമായിട്ടാകും ചേർത്തു ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. ഈ വിഷയത്തിൽ ഒരാൾ. അദ്ദേഹം സന്യാസിമാരുടെ ധർമ്മം ശങ്കരാചാര്യരെ കൊണ്ടുവന്നിരിക്കണമെന്നാണ് അവർ ... പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. തന്റെ "ക്രിസ്തുവിനു ശിഷ്യന്മാരെ" എന്ന പി

ർ അതിനെ ആക്ഷേപിക്കാറുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ സ്വപ്നങ്ങ ളെപ്പറ്റിയും നിദ്രയും സങ്കല്പവുമായി പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ [illegible] വസ്തുക്കളെന്നും ദോഷങ്ങൾ [illegible] ഉള്ളതല്ലെന്നാണ് അവരുടെ വിശ്വാസം. ഈ സിദ്ധാന്തത്തെ പൂർത്തിയാക്കുവാൻ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ദോഷങ്ങളുടെ [illegible] അവർ അംഗീകരിക്കുന്നുണ്ട്. ഇവരുടെ [illegible] ഉള്ളിൽ [illegible] നമ്മുടെ [illegible] ആത്മാക്കൾ [illegible] ഉള്ളവരെ ഇങ്ങിനെ [illegible] വിശ്വാസമില്ല. ഇവരെല്ലാം സ്വന്തം വിശ്വാസം [illegible] വിശ്വസിപ്പിക്കുവാൻ [illegible] വിഷയങ്ങളാണ്. [illegible] ഇതുവരെ നമ്മുടെ [illegible] വിഷയത്തിലേക്കാണ് പ്രവേശിപ്പിച്ചത്. എന്നാൽ നമ്മുടെ [illegible] എല്ലാം [illegible] സമ്പൂർണ്ണമായ [illegible] പരമാത്മാവിനെ [illegible] അതിനാൽ [illegible] എന്നാൽ [illegible]

ദ്ദേഹം പെട്ടുപോകുന്നതിൽ അതിശയിപ്പാനില്ലല്ലോ.

ഗുരുദേവൻ നാരായണ [illegible] ഉപനിഷത്തുകളും മറ്റുമായ ഉൽകൃഷ്ടഗ്രന്ഥങ്ങളും [illegible] പഠിപ്പിക്കുന്ന ഇതരശിഷ്യന്മാരെക്കൊണ്ട് [illegible] ചെയ്യിക്കാറില്ല. കാരണം, അവരെല്ലാം [illegible] ആയിരുന്നു. ഇങ്ങിനെയുള്ള [illegible] കൃത്യങ്ങളാൽ അദ്ദേഹം നാരായണ [illegible] ലോകാനുഗ്രഹത്തിനു [illegible] യുക്തിവാദ [illegible] അതുകൊണ്ട് [illegible] തിരിക്കണം. ഇങ്ങിനെ "[illegible]" "[illegible]" എന്നിവയുടെ ഉൽകൃഷ്ടഗ്രന്ഥങ്ങളെ ഗുരുദേവൻ നാരായണനെക്കൊണ്ട് ഉണ്ടാക്കിപ്പിച്ചു അവയുടെ [illegible] പ്രകാശിപ്പിക്കുകയും പഠിപ്പിച്ചും ഗുരുദേവന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി അദ്ദേഹം അവയെ [illegible] പരിശോധിക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. ഇങ്ങനെ ശ്രീകൃഷ്ണദേവന്റെ [illegible] നാരായണൻ ഒരു [illegible] ആയിത്തീർന്നു. ശ്രീകൃഷ്ണദേവൻ [illegible] മുതൽക്കുതന്നെ [illegible] എന്നു [illegible] ഉപദേശം [illegible] ചെയ്തിരുന്നു.

കാലക്രമത്തിൽ നാരായണൻ [illegible] [illegible] നിൽക്കുന്നവനും ആ [illegible] തിരിച്ചറിയുന്നവനും അദ്ദേഹം തീർച്ചയാക്കി അതിന്റെ ഫലമായി [illegible] നാരായണൻ ഗുരുദേവനോടുകൂടെ "[illegible]" എന്ന [illegible] "[illegible]" എന്ന് എപ്പോഴും ഇടയ്ക്കു [illegible] ഇരുന്നുപോന്നു. [illegible]

ത്തിൽ വിശ്വാസം അതിനെ കീഴ്പ്പെടുത്തും. ഉടനെ "ഓ മാ കാളീ! ഓ മാ കാളീ!" എന്നു് അദ്ദേഹം ഭക്തിപൂർണ്ണമായ സ്വരത്തിൽ വീണ്ടും പാടുവാൻ തുടങ്ങും. ഇങ്ങനെ യുക്തിയും വിശ്വാസവും തമ്മിൽ അനേകദിവസത്തെ പോരാട്ടം നടന്നുവെങ്കിലും ഒടുവിൽ വിശ്വാസംതന്നെ ജയിച്ചു. നരേന്ദ്രൻ കാളീഭക്തനുമായി.

കുടുംബത്തിലെ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ അത്യന്തം വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടു് ഇരിക്കവേ അവയുടെ നിവാരണത്തിനായി ദേവിയോടു പ്രാർത്ഥിപ്പാൻ ഗുരുദേവൻ നരേന്ദ്രനെ ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു അയച്ചു. കാളിയുടെ മുമ്പിൽ ചെന്നപ്പോൾ ദേവിയോടു ഭക്തിപൂർവ്വം ഇങ്ങനെ പ്രാർത്ഥിച്ചതു് "ഭക്തിയും ജ്ഞാനവും നൽകുവാൻ മാത്രം എന്നു പ്രാർത്ഥിപ്പാൻ കഴിഞ്ഞുള്ളൂ" എന്നായിരുന്നു നരേന്ദ്രന്റെ സമാധാനം. ഗുരുദേവൻ വീണ്ടും അദ്ദേഹത്തെ ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു അയച്ചു. അതിന്റെയും ഫലം മുമ്പത്തേതുതന്നെ. ഇങ്ങനെ മൂന്നുപ്രാവശ്യം പരീക്ഷിച്ചതിനുശേഷം ഒരു പരമാർത്ഥമായി നരേന്ദ്രൻ ഭക്തിയും ജ്ഞാനവുമാണു് സർവ്വപ്രധാനമായിട്ടുള്ളതു് എന്നു് പറഞ്ഞതിനെ അദ്ദേഹം അംഗീകരിക്കുകയും നല്ലതുകൊണ്ടു് അവർക്കു് വേണ്ടുന്നതെല്ലാം ലഭിക്കും എന്നു് ഗുരുദേവൻ ഇതിൽ വാസ്തവത്തിൽ സന്തോഷിക്കുകയും ചെയ്തു. തന്റെ ശിഷ്യന്റെ ബുദ്ധിയുടെ ആഴം അദ്ദേഹം അനുമോദിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ സംഭവത്തിനു പിന്നീടു് അധികമായി ലൗകികവിഷയങ്ങളിൽ ആഗ്രഹം തോന്നിയിട്ടില്ല. അദ്ദേഹം പരമാവധി മോക്ഷത്തെപ്പോലും വിലവെച്ചിട്ടില്ല. "എനിക്കു മോക്ഷം കിട്ടിയാലും വേണ്ടതില്ല. ജ്ഞാനം, സത്യം, ആനന്ദം എന്നിവയാണു് ഞാൻ സർവ്വദാ കാംക്ഷിക്കുന്നതു്" എന്നു വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ പിന്നീടു പലപ്പോഴും പറയാറുണ്ടായിരുന്നു

പതിനൊന്നാം അദ്ധ്യായം

നിർവ്വികല്പസമാധി

ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ വാസം ചികിത്സാർത്ഥം കൽക്കത്താപട്ടണത്തിനടുത്തുള്ള കാശീപ്പൂരിലെ ഉദ്യാനഭവനത്തിലേക്കു മാററി. ശിഷ്യഗണങ്ങളോടുകൂടി അദ്ദേഹം അവിടെക്കിടന്നു. കൽക്കത്താ പട്ടണത്തിനടുത്ത് ആശ്രമത്തോടുകൂടി കഴിഞ്ഞുകൂടുന്നത് എന്നാൽ ഗുരുദേവന്റെ ആരോഗ്യം ദിനംപ്രതി ക്ഷയിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഒരു രോഗശയ്യയി. വൈദ്യന്മാർ അദ്ദേഹത്തോടു "തീരെ സംസാരിക്കരുതെ"ന്നു ശാസിച്ചിരുന്നു. പക്ഷേ ഫലം നേരെ വിപരീതമായിരുന്നു. അന്ത്യകാലം സമീപിക്കുന്നതായി ഗുരുദേവനു നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലായിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം താൻ കൈവശമുള്ളതെല്ലാം അന്തരംഗരായി ചെയ്യേണ്ടതാണെന്നപോലെ ശിഷ്യഗണങ്ങളോടു സ്വന്തമായ കാര്യങ്ങളെപ്പററിയും സംഭാഷണം നടത്തിപ്പോന്നു. രോഗസ്ഥിതി ക്രമത്തിൽ അധികം അപായകരമായിത്തുടങ്ങി. ശിഷ്യന്മാർക്കെല്ലാം ഇതുകണ്ടു വല്ലാത്ത കഷ്ടതയായി. അവരും അദ്ദേഹത്തെ അധികം സംസാരിക്കാതെ കഴിപ്പാൻ നിർബന്ധിച്ചുനോക്കി. ഒന്നും ഫലപ്പെട്ടില്ല. മരണശയ്യയിൽ കിടക്കുന്ന ഗുരുദേവന്റെയും കുരിശിന്മേൽ തൂങ്ങുവാൻപോകുന്ന ക്രിസ്തുവിന്റെയും ഉപദേശങ്ങളെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്നത്തെ വാക്കുകൾ ഓർമ്മപ്പെടുത്തിയിരുന്നു.

നരേന്ദ്രൻ സന്ദർഭത്തിലേക്കു തീരെ പോകാതെ ഗുരുപാദങ്ങളെ ശുശ്രൂഷിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ ഇരിപ്പായി. മററുശിഷ്യന്മാരേയും അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെതന്നെ നിർത്തി. ഈ നിലയിൽ ഒരു ദിക്കുകടക്കാതെ കാശീപ്പൂരിലെ ഉദ്യാനഭവനത്തിൽ താമസിച്ചു. പരമഹംസദേവന്റെ ശിഷ്യന്മാരായി വേറെയും

അനേകം [illegible] ആയിരുന്നു. അവരിൽ പലരും ഗൃഹസ്ഥന്മാരും [illegible] ആയിരുന്നു. നായർ [illegible] [illegible] ഒന്നിട്ടുമില്ല. എന്നാൽ [illegible] ഇതിൽ എന്തോ [illegible] തോന്നുന്നു. [illegible] [illegible] എന്നു ചോദിച്ചു. "ഉണ്ട്; [illegible]" എന്നു നായർ [illegible] പറഞ്ഞു. [illegible] "[illegible]" എന്നു [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ദേവന്റെ [illegible] ഒരു [illegible] അദ്ദേഹത്തി
ന്റെ സംസാരിപ്പാൻതന്നെ ശക്തിയില്ലാതായി. ശിഷ്യന്മാരോ
ടു പ്രത്യേകം പറഞ്ഞിരുന്ന കാര്യങ്ങളെല്ലാം അദ്ദേ
ഹത്തിന്റെ [illegible] [illegible] അവർ
ഓർമ്മിക്കുകയും ചെയ്തു.

നരേന്ദ്രന്റെ സ്വഭാവം [illegible] ഇപ്പോഴേക്ക് ഒരു മാ
റിയിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉത്സാഹം [illegible] കാ
ണാനില്ല. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] അദ്ദേഹം [illegible]. [illegible]
[illegible] ഒരു ദിവസം നരേന്ദ്രൻ ഗുരുവിന്റെ സന്നിധിയി
ലിരുന്നു [illegible] [illegible]. ഇ
[illegible] നരേന്ദ്രനെ തന്റെ സമീപ
[illegible] "നരേ' [illegible]
[illegible]" എന്നു ചോദിച്ചു.

"ഗുരോ, ഞാൻ ശുകദേവനെപ്പോലെ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]" എന്നുപറഞ്ഞു.
ഇതുകേട്ട് [illegible] —

"എന്ത്! [illegible] നീ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ഞാൻ നിന്നെ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible]! [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] കഴിയും!"

എന്നിങ്ങനെ നരേന്ദ്രന്റെ ആഗ്രഹത്തെ നിസ്സാരകോടിയിൽ തള്ളുകയാണ് ഗുരുദേവൻ ചെയ്തത്. പക്ഷെ ശിഷ്യന്റെ ആഗ്രഹത്തിന് ഇതുകൊണ്ട് സമാധാനമായോ എന്നു സംശയമാണ്.

നരേന്ദ്രന് ആദ്ധ്യാത്മികമായ ജീവിതത്തിന്റെ അടിത്തട്ടു കാണാഞ്ഞിട്ടല്ല [illegible] ന്നിട്ടുള്ള ഏതൊരുവനും അല്പമാത്ര കീർത്തിയാൽ അതുകൊണ്ടു സമാധാനപ്പെടുന്ന സ്വഭാവം അദ്ദേഹത്തിനു തീരെയുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഏതിലും പരിപൂർണ്ണനാകണമെന്ന നരേന്ദ്രൻ കാംക്ഷിച്ചിരുന്നു.

രാമകൃഷ്ണദേവന്റെ രോഗം വർദ്ധിച്ചു വന്നു. അദ്ദേഹം ഇനിയും നാളധികം ഈ ലോകം വിട്ടകന്നുനിലയിൽ ആയുസ്സും അപകടസ്ഥിതിയിലായി. ഇങ്ങിനെയിരിക്കെ ഒരിക്കൽ നരേന്ദ്രൻ എന്ന ശിഷ്യൻ ഗുരുദേവന്റെ അടുക്കൽ ചെന്ന് "പ്രഭോ അവിടുന്ന് അവിടത്തെ കൃപാകടാക്ഷത്തെ കുറച്ചുകാലംകൂടി ഈ ലോകത്തിൽ നിലനിർത്തുവാനായി ഈശോപദേശം ചെയ്യുകയില്ലയോ" എന്നപേക്ഷിച്ചു. അടുക്കൽ നരേന്ദ്രനും ഉണ്ടായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന് ഈ കേട്ടപ്പോൾ ബാലിശത്തിന്റെ വലിയ സന്തോഷമായി. "പ്രഭോ! അവിടുത്തെ ഹിതമായ ആയുസ്സു കൊണ്ടു ദീർഘായുസ്സായിരിക്കണം," എന്ന നരേന്ദ്രനും സതീർത്ഥ്യന്റെ അഭിപ്രായത്തെ പിന്താങ്ങി. "ലോകത്തിന്റെ ഹിതാഹിതങ്ങൾ കൊണ്ടല്ല. ഞാനും മാതാവും ചേർ പിരിയാതവണ്ണം ഒന്നായി ലയിച്ചിരിക്കുന്ന ഇവിടെ ഞാൻ ഒന്നായിപ്പിരിയുന്നു. എന്റെ കാര്യം മാറ്റമില്ല. ഇതിലെ എന്റെ ശരീരത്തിനാണ് രോഗം പിടിപെട്ടിരിക്കുന്നത്" എന്ന ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ തന്റെ ഹിതം മുഴുവനും വെളിപ്പെടുത്തി [illegible] ശിഷ്യന്മാരെ സമാധാനപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ ദേഹത്യാഗംചെയ്ത ശേഷം ശിഷ്യ

ന്മാരെല്ലാം വിശേഷിപ്പിക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിക്ഷാക്രമം ഇതു തെളിയിക്കുന്നു. എന്നാൽ തങ്ങൾ മാത്രം സത്യമാർഗ്ഗികളല്ല മതങ്ങളെല്ലാം ഈശ്വരമാർഗ്ഗങ്ങളെന്ന നിലയിൽ അദ്ദേഹവും ബ്രഹ്മസമാജക്കാരെന്ന സങ്കുചിതമനസ്ഥിതി [illegible] ഉപദേശിച്ചു ഒരു സ്ഥാനം ഇവരെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം നരേന്ദ്രൻ [illegible] വിചാരിച്ചില്ല. പക്ഷേ അദ്ദേഹം അനുഭവങ്ങൾകൊണ്ടു [illegible] പഠിപ്പിക്കുന്ന ഇതിന്റെ സമ്പ്രദായത്താൽ [illegible] സമ്പാദിക്കുന്നു. [illegible] തങ്ങളിൽ [illegible] ഉണ്ട്. [illegible] ലോകജ്ഞാനത്തിനായി [illegible] മാത്രം സമ്പാദിക്കുന്നതാണ്. [illegible] സ്വാതന്ത്ര്യമാണ് [illegible] ഈ ലോകത്തോടു ബന്ധപ്പെടുകയില്ല. സമ്പ്രദായത്താൽ [illegible] പ്രാപിക്കുന്നത് ഇതും വലിയ ഒരു മാഹാത്മ്യം സ്ഥിക്കുകയില്ല. തങ്ങളുടെ പക്ഷത്തിൽ ഇങ്ങനെ [illegible] [illegible] ഉണ്ടാകുമായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ [illegible] അദ്ദേഹം ശിഷ്യന്മാർക്ക് [illegible] വിചാരിക്കുന്നു. [illegible] വിചാരിക്കുന്നവർ [illegible] അദ്ദേഹത്തിനു കിട്ടിയിട്ടുള്ളതാൽ അതു [illegible] മാത്രമേയുള്ളു.

"നരേന്ദ്രൻ നീ എന്തിനാണ് ഇങ്ങനെ വിചാരിക്കുന്നു!" എന്ന് ഒരിക്കൽ ഇങ്ങനെ [illegible] ചോദിക്കുകയുണ്ടായി. [illegible] സത്യമാണ് [illegible] [illegible] [illegible] കഴിയാത്ത [illegible] അത്ര സത്യസ്വരൂപനെ പ്രാപിച്ചുകൂടുന്നു" എന്ന് നരേന്ദ്രൻ സമാധിപ്രാപ്തി [illegible] ഇങ്ങനെ സമാധിയും [illegible] "എ [illegible] ഇതിന് [illegible] ഞാൻ ക [illegible]" എന്ന് [illegible]

[illegible]

ആയ ബോധിവൃക്ഷത്തിന്റെ തറയിലിരുന്നു സമാധിശീലിപ്പാൻ അദ്ദേഹം തീർച്ചയാക്കി. പിൻകാലത്തു സ്വാമി ശിവാനന്ദനായിത്തീർന്ന താരകനും അഭേദാനന്ദനായ കാളീബോധനും ഈ രഹസ്യം എങ്ങിനെയോ മനസ്സിലാക്കി അവർ നരേന്ദ്രനെ വീക്ഷിച്ചു. അദ്ദേഹം ഉപായത്തിൽ കോസിപ്പൂരിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞതായി അവരും പിന്നാലെക്കൂടി ഇതറിഞ്ഞ് ഗുരു ശിഷ്യന്മാർ നരേന്ദ്രനെ അന്വേഷിപ്പാൻ ഇറങ്ങി. എങ്ങും കാണാനില്ല. അദ്ദേഹം എവിടെ പോയെന്നു വിചാരിച്ചില്ല. ഗുരുദേവനു ഉൽക്കണ്ഠ. പക്ഷേ അദ്ദേഹം ഒട്ടും വ്യസനിച്ചില്ല. നരേന്ദ്രൻ എവിടെപ്പോയാലും തന്റെ സന്നിധിയിൽതന്നെ തിരിച്ചെത്തുമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശ്വാസം. അതനുസരിച്ചു നരേന്ദ്രൻ വന്ന ഗുരുപാദങ്ങളെ വന്ദിക്കുകയും ചെയ്തു.

ശിവ സങ്കല്പം ഇതിനെ തൊട്ടുമുമ്പിലത്തെ ശ്രേഷ്ഠമായ ഭാഗ്യം നരേന്ദ്രനെ സ്വയം സ്വീകരിച്ചു. അദ്ദേഹം ഒരു സന്ധ്യക്കു പരമഹംസന്റെ ശിഷ്യരിൽ പ്രധാനംകൊണ്ട് മനോഹരനായ ഗോപാലദാദാ എന്ന സതീർത്ഥ്യനോടുകൂടി ധ്യാനത്തിലിരുന്നു. നിർവ്വികല്പസമാധി നരേന്ദ്രനെ ബാധിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന് എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരു പരിഭ്രമമുണ്ടായി. എന്താണു തനിക്കു സംഭവിപ്പാൻ പോകുന്നതെന്നു തന്നെ നരേന്ദ്രനു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. കണ്ണുകളിൽനിന്ന് ആനന്ദാശ്രുക്കൾ പ്രവഹിച്ചുതുടങ്ങി. എന്നാൽ നരേന്ദ്രനു തന്റെ ദേഹത്തെക്കുറിച്ചു യാതൊന്നും സ്മരിപ്പാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അന്തഃകരണം ദേഹശൂന്യതയെത്തന്നെ അറിഞ്ഞിട്ടു "ഓ ഗോപാലദാദാ, ഗോപാലദാദാ, എന്റെ ദേഹം എവിടെ, ദേഹമെവിടെ" എന്നു പരിഭ്രമത്തോടുകൂടി ചോദിച്ചു. "എന്ത്, നരേന്ദ്ര! നിങ്ങളുടെ ദേഹം അവിടെയുണ്ടല്ലോ" എന്ന പരിഭ്രമത്തിൽ സമാധാനംപറഞ്ഞു ദാദാ നരേന്ദ്രന്റെ അടുക്കലേക്കു ചെന്നു നോക്കിയപ്പോൾ നരേന്ദ്രന്റെ ദേഹം

ന്നിലയുള്ളതായിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം നിശ്ചലനായി, ശ്വാസോച്ഛ്വാസത്തിന്റെ ലക്ഷണംപോലും കാണാനില്ല. ഹൃദയം മന്ദമായിരിക്കുന്നു. ഇതെല്ലാം കണ്ടപ്പോൾ ഞങ്ങൾ വല്ലാതെ പേടിച്ചു. നരേന്ദ്രൻ—ഞാൻ ഞങ്ങളുടെ ഗുരുവിനെ വധിപ്പാൻ പ്രാപ്തനാക്കി ഇങ്ങനെയെന്നാൽ നിയമിതനായ ആ നരേന്ദ്രൻ ഇത്ര ക്ഷണത്തിൽ ഇതിനെ മറന്നുപോകയോ! ഇതിൽപ്പരം എന്തൊരത്ഭുതമാണുള്ളത്' അദ്ദേഹം മറ്റു ശിഷ്യന്മാരെയും വിളിച്ചു എല്ലാവരും കൂടി "നരേൻ' നരേൻ'' എന്നു പേരെടുത്തു വിളിച്ചുനോക്കി ഫലമുണ്ടായില്ല. ഒടുക്കം അവർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശരീരം പലപ്പോഴും അനക്കിയും പിടിച്ചും വലിച്ചും പരിശോധിച്ചുനോക്കി; ഒരു ഫലവുമില്ല. മരിച്ചിരിക്കുമോ എന്ന് എല്ലാവരും ഭയസംഭ്രമത്തോടെ ശങ്കിച്ചു. പക്ഷേ, അതു പുറത്തുപറവാൻ ആർക്കും ധൈര്യമില്ല. എങ്കിലും കുറച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവരിൽ ചിലർ തങ്ങളിൽ പിറുപിറുക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോഴേക്കും പരമഹംസദേവനും കണ്ണുകൂടി കരയേണ്ട "ആകട്ടെ ഇങ്ങനെ അറിയട്ടെ" എന്നു തിരുവുള്ളപ്പെട്ടു. കുറെ നേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മൌനവും കാണുകയായിരുന്നു. മറ്റുള്ളവർ ഗുരുദേവന്റെ അടുക്കലേക്കു പോയി.

ഇതെല്ലാംകൊണ്ട് അപ്പോഴേക്കും കാര്യത്തിൽ ശാന്തമായിരുന്നെങ്കിലും ഭയം അവന്റെ മുഖത്തുനിന്നൊഴിഞ്ഞില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹം വല്ലാതെ ക്ഷീണിച്ചുകാണപ്പെട്ടു. ശിഷ്യന്മാരെല്ലാം പേടിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടും അദ്ദേഹത്തിന്നു യാതൊരു കുലുക്കവുമുണ്ടായില്ല. അവർ പറവാൻ വന്നകാര്യം അദ്ദേഹം മുമ്പുതന്നെ അറിഞ്ഞിരുന്നപോലെയാണ് തൽക്കാലത്തെ സ്ഥിതികൊണ്ടു തോന്നിയത്. എങ്കിലും ശിഷ്യന്മാരോടു വിവരം പറഞ്ഞു. ഗുരുദേവൻ ഒന്നു മന്ദഹസിച്ചു "ആകട്ടെ; അവൻ അങ്ങനെതന്നെയിരിക്കട്ടെ. അതിനവനിനി എന്നെ ഒരിക്കൽ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കണം'' അദ്ദേഹം

ഈ [illegible] പറയുമ്പോൾ ഒരു പ്രത്യേകതരം [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] സമാധാനപ്പെട്ടു. പോരാ, നരേന്ദ്രന്റെ [illegible] നരേന്ദ്രൻ "[illegible]" എന്ന് [illegible] താൻതന്നെ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] നരേന്ദ്രൻ [illegible] പറവാൻ [illegible]. "ഇപ്പോൾ മാതാവു [illegible] കാണിച്ചുതന്നു. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] നിന്റെ ഈ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] എന്റെ [illegible] [illegible] നിനക്കു [illegible] [illegible] എന്റെ [illegible] [illegible] [illegible] ഈ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ചെയ്യും." ഇത്രയും പറഞ്ഞശേഷം ഇദ്ദേഹ

[illegible] ചി
ല സംഗതികളും ഉപേക്ഷിച്ചു.

[illegible]

[illegible]

പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം

[illegible]

[illegible] ഉദ്യാനത്തിലെ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. 1൯൫ ജൂലായ് മാസത്തിലെ [illegible] ദിനങ്ങളിൽ [illegible] എന്നാൽ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ഒട്ടും [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] വളരെ [illegible]

ളിപ്പിക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം അതിൽനിന്ന വി [illegible] നരേന്ദ്രനെ [illegible] [illegible] അത്ര അധികം [illegible] അദ്ദേഹത്തിന്റെ [illegible] നരേന്ദ്രനെ [illegible] അദ്ദേഹം [illegible] അദ്ദേഹം സമാധിയിൽനിന്ന താഴെ ഇറങ്ങി [illegible] അദ്ദേഹം [illegible] പറഞ്ഞു [illegible] അദ്ദേഹത്തിന്റെ [illegible]

രാമകൃഷ്ണദേവൻ [illegible] ശിഷ്യന്മാരെ പ്രത്യേകം പ്രത്യേകമായും [illegible] ഉപദേശങ്ങളും നൽകിയിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ ഒരിക്കൽ എല്ലാ ശിഷ്യന്മാരെയും [illegible] നരേന്ദ്രനെ [illegible] പറവാൻ തുടങ്ങി.

“നോക്കൂ നരേൻ, [illegible] ഞാൻ [illegible] അധികം [illegible] ക്കുക.”

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ഗുരുവും നരേന്ദ്രനും കൂടി ഒരു ഗോപ്യമായി ഒരേടത്തിരിക്കുന്ന തെന്തിനായിരിക്കുമെന്നു മററു ശിഷ്യന്മാർ ആശ്ചയ്യപ്പെട്ടു. നരേന്ദ്രൻ ഇതുവരെ തൊട്ടിരുന്നു ധ്യാനിപ്പാൻ തുടങ്ങി. ധ്യാനം ക്രമത്തിൽ നിർവികല്പസമാധിയിലേയ്ക്കു പ്രവേശിച്ചു. ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ ആദ്യം തന്നെ സ്പർശിച്ചപ്പോഴുണ്ടായ അവസ്ഥയാണു് അന്നു നരേന്ദ്രനു് അനുഭവപ്പെട്ടതു്. പക്ഷേ അന്നത്തെ പിന്നീടുണ്ടായ അനുഭവങ്ങൾ അന്നത്തെപ്പോലെ അല്പനേരം മാത്രം നില്ക്കുന്നവയായിരുന്നില്ല. നരേന്ദ്രൻ സമാധിയിൽനിന്നു ഉണർന്നശേഷവും ശരീരബോധത്തിന്റെ പ്രഭാവമുള്ള ഭാവങ്ങൾ തന്നെയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നുമാത്രമല്ല അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹത്തിൽ അവശേഷിച്ചിരുന്നതു് ഒന്നു സൂക്ഷ്മമായ ഒരംശം വല്ലാതെ കാണില്ലതാനും. ഒടുവിൽ നരേന്ദ്രൻ ഉണർന്നപ്പെട്ടു് ആത്മസുഖത്തിന്റെ കാലങ്ങളെക്കുറിച്ചു ഗുരുവിനോടു ചോദിപ്പാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ ഗുരുദേവൻ വളരെ സന്തോഷിച്ചുകൊണ്ടു് ഇങ്ങിനെ ഉപദേശം പറഞ്ഞുതുടങ്ങി:

“നരേൻ! എന്റെ നരേൻ! എന്റെ വത്സലനായ കുഞ്ഞേ! ദൈവത്തെ നിനക്കു തന്നുതന്നാൽ ആനന്ദിപ്പാൻ ഒരു കാലത്തേക്കുളും ശരിയല്ലാത്ത ഒരു ദേവൻ യാചകനായിരിക്കുന്ന എന്നിൽനിന്നു സിദ്ധികളെ ലഭിക്കുന്ന സഹായത്താൽ നീ ഇഹലോകത്തിൽ ഉണ്ടാവാൻ പല കാര്യങ്ങളും നിർവഹിക്കും. അതുവരെയെങ്കിലും നീ പിൻവാങ്ങുകയുള്ളൂ.”

ഈ വാക്കുകൾ നരേന്ദ്രനെ വല്ലാതെ ഉലച്ചു. അദ്ദേഹം ഒരു കൊച്ചുകുട്ടിയെപ്പോലെ ഉറക്കെ തേങ്ങിത്തേങ്ങി കരയുവാൻ തുടങ്ങി. ഗുരുവിന്റെ ശിഷ്യവാത്സല്യത്തിന്റെ ആഴത്തെ ഇതുവരെ അനുഭവിച്ചിട്ടില്ലാത്ത വിധം നരേന്ദ്രൻ കണ്ടു് ഗുരുദേവൻ സ്വതഃ ഏതാനും കാര്യങ്ങളും ചെയ്തുതന്നു. തിരുച്ചുളായ പല അത്ഭുതകൃത്യങ്ങളും പരിശീലിച്ചതിന്റെ ഫലമായി അദ്ദേഹം സിദ്ധിച്ച ആദ്ധ്യാത്മികശക്തി മുഴുവനും

തന്റെ പ്രിയശിഷ്യനെ കൊടുക്കുകയും [illegible] തന്റെ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] തന്റെ [illegible] [illegible] ലോകത്തിന്റെ പാപപരിഹാരത്തിന്നായി [illegible] [illegible] എന്നാൽ [illegible] തന്റെ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ക്രിസ്തുവിന്റെ [illegible] എന്നാൽ, എന്തെന്നാൽ [illegible] ഇല്ല.

[illegible] ഇല്ല. '[illegible]' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ലോകമെങ്ങും ബാധിക്കയും ചെയ്യുന്നു [illegible]

കം മുഴുവൻ ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ നിർവ്വാണപ്രാപ്തിയെ അത്യന്തം ശാന്തമായി വീക്ഷിക്കയാവാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമീപത്തിരിക്കുന്ന നരേന്ദ്രന്റെ ഉള്ളിൽ പെട്ടെന്നൊരു വിചാരമുണ്ടായി. "ഇപ്പോഴും അവതാരമാണെന്നു പറയുന്നതല്ലേ. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ 'ഞാൻ ഈശ്വരാവതാരമാണ്' എന്ന് ഇദ്ദേഹം പറയുന്നപക്ഷം ഞാൻ വിശ്വസിക്കാം" നരേന്ദ്രൻ ഇങ്ങനെ [illegible] [illegible] സംസാരിക്കുന്നതിനു തീരെ [illegible] കിടക്കുന്ന ഗുരുദേവൻ [illegible] തിരിഞ്ഞ് [illegible] [illegible] നരേന്ദ്രനിന്റെ നേരെ [illegible] "ഓ, നരേൻ, നിനക്കിനിയും വിശ്വാസമായില്ലേ? [illegible] രാമനും കൃഷ്ണനുമായിരുന്നതി[illegible] [illegible] തന്നെയാണ് രാമകൃഷ്ണനായി ഈ ദേഹത്തിൽ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] തന്നെ" എന്നു [illegible] പറഞ്ഞു. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ഹൃദയത്തിൽ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ഇല്ല. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] എന്നാൽ [illegible]

പരമഹംസൻ പിന്നീടധികം സംസാരിച്ചില്ല. തന്റെ ശിഷ്യന്മാരുടെ [illegible] [illegible] [illegible] കഴിഞ്ഞതോടുകൂടി [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] അതിന്റെ ആത്മാവ് [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ശിഷ്യന്മാരെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] പിന്നീട് [illegible] ആഗസ്റ്റ് [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] പ്രാപിക്കയും ചെയ്തു.

ശിഷ്യന്മാർ [illegible] അദ്ദേഹം [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] വാത്സല്യത്തോടുകൂടി തന്നെ ഉപദേശിച്ചു [illegible] [illegible] [illegible] ലോകം മുഴുവനും ഒന്നായി [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ഉപദേശങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ചെയ്തു.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം

[illegible]

ശ്രീരാമകൃഷ്ണ[illegible] ജീവിതം [illegible] [illegible] [illegible] കാണാം.

[illegible] [illegible]

സഹായിച്ചവനാണ്. ഇതിൽ ബാലറാമബോസു തന്റെ ധനംകൊണ്ടു പരമഹംസദേവനെ പലവിധത്തിലും സഹായിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹവും സ്വത്തുക്കളും ഇവരുടെ സന്നിധിയിൽ സമർപ്പിതമായിരുന്നു. പക്ഷെ അത്യാവശ്യം നേരിട്ടപ്പോഴല്ലാതെ ഇദ്ദേഹം ഇതിലെയുള്ള സഹായങ്ങളെ സ്വീകരിച്ചിരുന്നില്ലെന്നുള്ളൂ. ഗിരീശചന്ദ്രഘോഷൻ ബംഗാളത്തിലെ നാടകകമ്പനികളുടെ നേതാവും ഏകദേശം എൺപതു നാടകങ്ങളെ സ്വന്തമായി എഴുതിയിട്ടുള്ള ഒരു പ്രസിദ്ധ ഗ്രന്ഥകാരനുമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതം നല്ലശുദ്ധമായിരുന്നില്ല. നാനാവിധമായ ദോഷങ്ങൾക്കു കാരണഭൂതമായിരുന്നു. പരമഹംസദേവനുമായുള്ള സംസർഗ്ഗത്താൽ ഒടുവിൽ ഇതൊക്കെ വിട്ട് അദ്ദേഹം ഒരു പരിശുദ്ധഭക്തനും ഉത്തമശിഷ്യനുമായിത്തീർന്നു. റാണി രാസമണിയുടെ ജാമാതാവായിരുന്ന മധുരബാബുവാണ് പരമഹംസദേവന്റെ ഒന്നാമത്തെ ഗൃഹസ്ഥശിഷ്യൻ. ഇദ്ദേഹം ഒരു വലിയ പ്രഭുവും ഉന്നതപദവിയിൽ ജീവിതം നയിച്ചുവന്ന കാര്യജ്ഞനായിരുന്നുവെങ്കിലും ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ വിനീതനായ ഒരു ശിഷ്യക്കുട്ടിയായിരുന്നുവെന്നതിലാണ്. കപിലവാസബാബുവും ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു ഗൃഹസ്ഥശിഷ്യനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഗിരീശബാബു സ്വർണ്ണശേഖരം എന്നീ രണ്ടു ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിൽ ഇദ്ദേഹത്തെ പറ്റി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതാണ്. ഒടുവിൽ ഇദ്ദേഹവും പരമഹംസദേവന്റെ ഉത്തമശിഷ്യന്മാരായിത്തീരുകയാണുണ്ടായത്.

ശ്രീമഹേന്ദ്രനാഥഗുപ്തൻ ബംഗാളിഭാഷയിൽ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ സംഭാഷണങ്ങളെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ഗ്രന്ഥമാണ് ശ്രീരാമകൃഷ്ണകഥാമൃതമെന്നാണ്. അദ്ദേഹം ഈ പുസ്തകം [illegible] ന്റെ നി [illegible] കിടന്നു [illegible] അദ്ദേഹം വിശിഷ്ടമായ ഒരു വി [illegible]

ണ്ടു. ഇങ്ങിനെ [illegible] അനേകം [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ബ്രഹ്മചാരികളായ ശിഷ്യന്മാരാണ് പിന്നീട് രാമകൃഷ്ണ
[illegible] രാമകൃഷ്ണ[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] പിന്നീട്, [illegible]
[illegible]
[illegible] ബ്രഹ്മാനന്ദസ്വാമിയായിത്തീർന്നത് [illegible]
[illegible] രാമകൃഷ്ണശിഷ്യന്മാർ [illegible] പ്രധാനപ്പെട്ട [illegible]
[illegible] എന്ന ശിഷ്യനാ
ണ് യോഗി [illegible] യോഗാനന്ദസ്വാമികളായത്. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] രാമകൃഷ്ണ[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] പിന്നീട്, രാമകൃഷ്ണാനന്ദസ്വാമികളായി [illegible]
[illegible]
[illegible] രാമകൃഷ്ണ[illegible] സ്ഥാപിച്ചത് [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] പിന്നീട് [illegible]

ശാരദാനന്ദസ്വാമിയും കാളീബാബു അഭേദാനന്ദനായി ഇംഗ്ല
ണ്ടു അമേരിക്കയിൽവെച്ചു് അനേകം പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തി [illegible] രാമകൃഷ്ണസംഘത്തെ [illegible] തവുമാക്കയും അതിന്റെ ധാരാളം പ്രചാരമുണ്ടാക്കയുംചെയ്തു. ശിവാനന്ദസ്വാമികൾ എന്ന പേരിൽ കാശീനഗരത്തിലെ രാമകൃഷ്ണസംഘത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷനായിരുന്നിട്ടുള്ള താരകനാഥ ബ്രഹ്മചാരിയാണു്. ഹരിനാഥനെന്ന ബ്രഹ്മചാരിയാണു് തുരീയാനന്ദസ്വാമികളായതു്. യോഗൻ എന്ന ശിഷ്യൻ യോഗാനന്ദസ്വാമികളായി. [illegible] എന്ന ബ്രഹ്മചാരി [illegible] ബംഗാൾ [illegible] ഉള്ള പ്രവൃത്തികളും [illegible] മഠാധിപതിയുമായ രാമകൃഷ്ണാനന്ദസ്വാമികൾ ശശി എന്ന ബ്രഹ്മചാരിയാണ്. ഇദ്ദേഹം അമേരിക്കയിലും പ്രസംഗിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പല പുസ്തകങ്ങളും എഴുതിയിട്ടുണ്ടു്. സുബോധൻ എന്ന ശിഷ്യനാണ് സുബോധാനന്ദസ്വാമികളായതു്.

ലോകഗുരുവിന്റെ പാദശുശ്രൂഷചെയ്തു് ആത്മജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള ഗൃഹസ്ഥന്മാർ അനേകം പേർ ഉണ്ടെങ്കിലും [illegible]

[illegible]

ഇരുപത്തൊന്നാം അദ്ധ്യായം

അനന്തരം.

[illegible]

[illegible] അപരിമിതമായ [illegible] [illegible] ശിഷ്യന്മാർ ഇങ്ങിനെ [illegible] നതിനിടയിൽ ഒരു ദിവസം സന്ധ്യക്കു [illegible] തോട്ടത്തിൽ ഉലാത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കെ [illegible] പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. അവർ [illegible] ശിഷ്യന്മാരെ [illegible] [illegible] ന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം [illegible] അവരിൽ നിന്ന് [illegible] ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്കു കളും പ്രവൃത്തികളും [illegible] അവരെ [illegible] [illegible] [illegible] ശിഷ്യന്മാരിൽ [illegible] [illegible] ന്റെ ശിഷ്യത്വം സമ്പാദിച്ചു [illegible] വീണ്ടും പറപ്പാൻ [illegible] അവർ അവനവന്റെ [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible]." എന്ന പലതും പറവാൻ

[illegible] എന്നാൽ [illegible]
[illegible]
[illegible] അഭിപ്രായം [illegible]
[illegible]

അവരുടെ കൃത്യത്തിൽ കൂട്ടരല്ല. നാളെ എന്നൊരു [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] സന്യാസിമാരായ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ചെയ്യുന്നതാണ് അവർ [illegible] വിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയാക്കുവാനായും മറ്റും [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] സന്യാസം സ്വീകരിക്കേണ്ടതും [illegible] എന്നാൽ ബ്രാഹ്മസമാജക്കാരായ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ഒരു പെറിയ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] എന്നാൽ ഒരു പെറിയ വീടു വാടകയ്ക്കു വാങ്ങുവാൻ മാത്രം മതിയാകുമെന്നു [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] കഴിയുമല്ലോ" എന്നു അവരെ സമാധാനപ്പെടുത്തി. ബ്രഹ്മചാരികൾ ഇതു കേട്ടു സന്തുഷ്ടരാകയും ചെയ്തു.

ഈ നിശ്ചയപ്രകാരം [illegible] [illegible] കൽക്കത്തയ്ക്കു [illegible] [illegible] ബേലൂർ എന്ന ദിക്കിൽ ഒരു പഴയ വീടു വാടകയ്ക്കു വാങ്ങി അതിനെ ഒരു സന്യാസിമഠമാക്കി. [illegible] എന്നാൽ നമ്മുടെ ബ്രഹ്മചാരികൾ ഇതു [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ആ സ്ഥലം അവർ പ്രത്യേകം [illegible] ഇതുവരെ [illegible] ഇതിന സമീപത്ത് [illegible] അവിടം അവർ പ്രത്യേകിച്ചും [illegible] [illegible] ചെയ്തു.

ഇതിനുശേഷം [illegible] [illegible] വിവാദം [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] അവർ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ആകയാൽ ഈ [illegible] [illegible] [illegible] കഴികയില്ല. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" എന്നുള്ള [illegible] "[illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] സമ്മതിച്ചില്ല. [illegible] സോഷ്യലിസം [illegible] [illegible] ന്റെ [illegible] [illegible] ൽ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ണ്ടു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ [illegible] പ്രതിനിധിയായിട്ടാണ് അവർ [illegible] കണക്കാക്കിയിരുന്നത്. [illegible] ത്തിൽ [illegible] ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ [illegible] അനുസരിപ്പിക്കു ന്നതിന് എല്ലായ്പ്പോഴും [illegible] നടത്തിയിരുന്നതും ഇദ്ദേ ഹ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] നടത്തിവന്ന ത് എന്നതെന്നല്ല [illegible] '[illegible]' എ ന്ന പേരിടുകയും ചെയ്തുവന്നു.

എന്നാൽ സോഷ്യലിസം [illegible] [illegible] അവർ [illegible] [illegible] കാണിച്ചുകൊണ്ടു [illegible] അവർ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ല്ല. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" എന്ന് [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] പറ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] പറഞ്ഞില്ല. "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" എന്നു പറഞ്ഞു [illegible]

ന് സമുദ്രത്തിൽ ഒഴുകുന്നവയായ പൊങ്ങുതടിപോലെ. എന്നാൽ പോയവരാരും ആശ്രമത്തെ തീരെ മറന്നില്ല. ശശിയുടെ അവിശ്രമം വാസം അനുസരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന നരേന്ദ്രന് ഇളക്കാതിരുന്നതിനാൽ സമാധാനമായില്ല. തന്റെ സതീർത്ഥ്യന്മാരെല്ലാം മറ്റു സകല കാര്യങ്ങളിൽനിന്നും പിന്തിരിപ്പിക്കാനും അവരെ ഈശ്വരന്റെ നിർഗ്ഗുണസ്വരൂപ ഉപാസകന്മാരാക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ആശ്രമം വിട്ടുപോയവരിൽ ഒരാളും അദ്ദേഹം ഉടനടി സന്ദർശിപ്പാനും അവരെ പറഞ്ഞിളക്കി തിരികെ കൊണ്ടുപോരുവാനും അദ്ദേഹം തീർച്ചയാക്കി. ചില ദിക്കിൽ നരേന്ദ്രൻ ചെന്നു വിളിച്ചാൽ വരാതെ ഇരിക്കയില്ല. പിന്നെ അദ്ദേഹം ഇടക്കിടെ വന്നു വിളിക്കും. ഇങ്ങിനെ ഉത്തേജിപ്പിച്ചു അവർ ഗുരുദേവനെ സ്മരിച്ചു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപദേശങ്ങളെ ഓർമ്മിപ്പിച്ചും സ്വാമിയവർകൾ. കുറച്ചുകാലം മറക്കത്തക്കവണ്ണം അദ്ദേഹം സംസാരിക്കും. ആദ്ധ്യാത്മജ്ഞാനോപദേശത്താൽ ഇങ്ങിനെ ഒരിക്കലായി. സതീർത്ഥ്യന്മാർ ഓരോരുത്തരായി അദ്ദേഹത്തെ അനുസരിച്ചുതുടങ്ങി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംഭാഷണത്തിന്റെ ഗാംഭീര്യമാനന്ദമായ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തം കാണിപ്പാൻ ഇവിടെ ചേർക്കാം.—

“ഈ ജന്മത്തിൽ നിന്ന് മുക്തനാവുക! സഹോദരന്മാരേ, അജ്ഞാനം എത്രതന്നെയായാലും മനസ്സിനെ ഇളക്കിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സംസാരത്തിൽ തങ്ങൾ കാലത്തിനടയ്ക്കുന്ന ആവശ്യം തീരുകയില്ല. പരമനായ ഈശ്വരനെ സ്മരിക്കേണമേ! ആത്മസാക്ഷാൽക്കാരമുണ്ടായി തീർച്ചപ്പെടുവോളം ഈ വസ്തുതത്വത്തിൽ അജ്ഞാനമില്ലാതെ മനഃസ്വാസ്ഥ്യമില്ല. പരീക്ഷണത്തിനൊരുങ്ങുക സ്വാതന്ത്ര്യം പരിത്യജിക്കുക. ലൗകികം എല്ലാ വിഷയങ്ങളും ത്യജിക്കൂ! ഈ പഠിച്ചതൊക്കെ മറക്കാതെ അഭ്യാസത്തിൽ ജീവിതം കഴിച്ചുകൂട്ടുവാൻ കഴികയില്ലെങ്കിൽ ജീവിതം? നമുക്കെല്ലാവർക്കും നമ്മുടെ ജീവിതത്തെ പ്രാർത്ഥനയിലും ധ്യാനത്തിലും സമ്പൂർണ്ണമായി സമർപ്പി

ക്കുക! നമ്മുടെ ജീവിതത്തെ ഒന്നായി ആദർശത്തിൽ അർപ്പിക്കുക! നമുക്ക് ഈശ്വരനെ സാക്ഷാത്കരിക്കുക! മററുള്ള ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കൊക്കെയും പ്രയോജനമെന്തുള്ളൂ? ലൗകികമായ ഇന്ദ്രിയസുഖങ്ങളും [illegible] ഈശ്വരനിൽ മാത്രമേ സംഗതമായുള്ളൂ."

നരേന്ദ്രന്റെ വാക്കിന്റെ [illegible] പുറപ്പെടുന്ന ഈ [illegible] [illegible] ആർക്കാണ് നിഷേധിക്കാൻ സാധിക്കുന്നത്? എല്ലാവരും അതിനെ [illegible]. [illegible] ശ്രദ്ധിച്ചു. എല്ലാവരും അവരുടെ ജീവിതത്തെ ഈശ്വരസാക്ഷാത്കാരത്തിന് സമർപ്പിച്ചു. ഈശ്വരന്റെ നിശ്ചയം നിറവേറ്റുവാൻ [illegible] ബലമായുണ്ടായിരുന്നു. നരേന്ദ്രനെ പിന്തുടർന്നു. അദ്ദേഹം ഒരു സിംഹത്തിന്റെ [illegible] [illegible] ക്രമേണ [illegible] ആ സന്യാസിസംഘത്തിന്റെ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ഇറങ്ങുകയും ചെയ്തു.

ഇരുപത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം

[illegible]

[illegible] [illegible] ബാരാനഗർ മഠത്തിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടിയിരുന്ന [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] അവർ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] എന്നാൽ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] എന്നാൽ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] അവർ [illegible]
[illegible]
[illegible] അവർ [illegible] ഉണ്ട്.

എന്നാൽ [illegible] ബുദ്ധിമുട്ടായി [illegible] ന്നില്ല. [illegible] കോഴി, [illegible], [illegible], എന്നിവയാണ് [illegible]

[illegible] 20-ാം [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] “[illegible]” [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ... [illegible] കാര്യവും [illegible] ... [illegible] സംഭാഷണവും വിവാദവും [illegible] ... [illegible] ധ്യാനവും സാധനകളുമായി [illegible] ... [illegible] അവിടെവെച്ചു [illegible] ... [illegible] സമയവും [illegible]

ഇരുപത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം

പശ്ചാത്തകൃതി

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ജന്തുക്കൾ [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] അവർ [illegible] അവിടെ

ഏതാനും ദിവസം താമസിപ്പിച്ചുവെങ്കിലും ശരത്ചന്ദ്രൻ [illegible]
[illegible] തീരുവാൻ അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടു സ്വാ
മികൾ [illegible] തന്നെ മടക്കിഅയച്ചു. അവിടെവെ
ച്ചു സ്വാമികളെ [illegible] അപ്പോഴേയ്ക്കും സ്വാമി
കളുടെ [illegible] എന്നിങ്ങനെ [illegible]
ൽ അറിയിച്ചു [illegible]
വാൻ [illegible] അദ്ദേഹം [illegible]
അവിടെ [illegible] തിരിച്ചു [illegible]
[illegible]

സ്വാമികൾ [illegible]
[illegible]
[illegible] ശ്രീരാമകൃഷ്ണ [illegible]
[illegible]
[illegible] സ്വാമികൾ [illegible]
[illegible] അദ്ദേഹത്തിന്റെയും [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] രാമകൃഷ്ണ [illegible]
[illegible] അദ്ദേഹം [illegible]
[illegible] സ്വാമികൾ [illegible]
[illegible] സ്വാമികൾ [illegible]
[illegible] അദ്ദേഹത്തെ [illegible]
[illegible]
[illegible] സ്വാമികൾ [illegible]
[illegible] "[illegible]
[illegible]" എന്നു [illegible] "[illegible]" [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

ഇരുപത്തൊന്നാം അദ്ധ്യായം

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] സ്വാമികളുടെ [illegible]
[illegible]

[illegible]

"[illegible]"

"[illegible]"

[illegible] മുതലായവ
[illegible]
[illegible] എന്ന [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] "[illegible]
[illegible]
[illegible]" എന്ന [illegible] പറഞ്ഞു.
[illegible] "[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]." [illegible]
[illegible]
[illegible] "[illegible]
[illegible]" എന്നിട്ടും [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] എന്നാൽ [illegible]

[illegible]

സൂത്രത്തിന്റെ മാത്രം 3 ദിവസം മുഴുവനും വ്യയിച്ചിട്ടും സ്വാമികൾക്കു തൃപ്തിയായില്ല. വീണ്ടും ചോദ്യങ്ങൾ ചെന്നപ്പോൾ പണ്ഡിതർ തനിക്ക് ലഘുകരണം അതിൽ അറിവില്ലെന്ന് ഉണർത്തിച്ചു. സ്വാമികൾ തന്നെ അതിന് [illegible] തീർച്ചയാക്കി. അതു കഴിയുന്നതുവരെ ഉണ്ണുകയും ഉറങ്ങുകയുമില്ലെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. [illegible] പറ്റി ആ പണ്ഡിതനുമായി സംഭാഷണം നടത്തിയപ്പോൾ സ്വാമികളുടെ ബുദ്ധിശക്തിയെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം വല്ലാതെ വിസ്മയിച്ചു. ബാക്കി സൂത്രങ്ങളും ഇവിടെ നിന്നു പഠിക്കുകയും ചെയ്തു. "ഇതെല്ലാം ഇപ്പോൾ കഴിഞ്ഞു. [illegible] വെയ്ക്കാൻ പുറപ്പെട്ടാൽ ഏതും നിഷ്പ്രയാസമായി സാധിക്കാം" എന്നായിരുന്നു ഇതിനെപ്പറ്റി പിന്നീടൊരിക്കൽ സ്വാമികൾ പറഞ്ഞത്. [illegible] പുരാണവും വിശേഷപ്പെട്ട ഗ്രന്ഥങ്ങളാൽ വിസ്തൃതമായ 'അദ്വൈത [illegible]' [illegible] ബന്ധുവിനെ [illegible] മുതിയിലെ [illegible] പരിചയപ്പെടുവാനിടയായി എന്നു മാത്രമല്ല, [illegible] കൊണ്ടാണ് ഈ [illegible] അദ്ദേഹം സ്വാമികളെ [illegible] [illegible] ചേരുകയും അവിടെവെച്ച് [illegible] ന് ഉപദേശം [illegible] പ്രധാന [illegible] ചെയ്തു. [illegible] തിൽ [illegible] ഒരിക്കൽ [illegible] അലങ്കാരത്തിൽ സ്വാമികളുടെ [illegible] കൊണ്ട് [illegible] തന്റെ ശിരസ്സ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാദങ്ങളിൽ വെച്ചുകൊണ്ട് [illegible] കൈകളാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാദങ്ങൾ തടവുകയും ചെയ്തിരുന്ന [illegible] തന്നെ ഇരുത്താൻ [illegible] മാത്രം [illegible] പലപ്പോഴും [illegible] എന്നാൽ [illegible] [illegible] സ്വാമികൾ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] കയുംചെയ്തു.

ഇരുപത്തിയഞ്ചാമദ്ധ്യായം

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 15 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

“[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] എന്നായി [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] പ്രവൃത്തികളിൽ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]ല്ല.

[illegible] (Miss [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (St. Lawrence) [illegible] [illegible] [illegible] ഒന്നായ "[illegible] [illegible] [illegible]" (Thousand Island Park) [illegible].

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]-ാം അദ്ധ്യായം

ഇംഗ്ലണ്ടിൽ

[illegible]

[illegible]

[illegible] (Miss Henrietta Muller [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] സ്വാമികളെ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] സ്വാമികളുടെ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (Dr W[illegible]t [illegible]

[illegible]

[illegible] (Dr Alba Dey) [illegible] (Professor Wyman) [illegible]

[illegible] P Fox) [illegible]

[illegible]

[illegible] Physical Philosophy [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] അവരിൽ അർപ്പിക്കയും ചെയ്തു.

[illegible]

"[illegible]"

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ഇംഗ്ലണ്ടിൽ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] വിവരിപ്പാൻ പ്രയാസം. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
വുമില്ല.

സ്വാമികൾ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] സ്വാമികൾ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ഇംഗ്ലണ്ടിലെ [illegible] സ്വാമികളുടെ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] (Max [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Disease [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ഇംഗ്ലണ്ടിൽ [illegible]

"[illegible] ഇംഗ്ലണ്ട് [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

സ്വാമികൾ ഈ വിവരമെല്ലാം കാണിച്ചു് ഒരു കത്തെഴുതി. ക്രിസ്ത്യൻ മതപ്രചാരണം എങ്ങനെ ഒരു വേഷക്കാരായിരിക്കരുത് എന്നതിനെപ്പറ്റി അവരെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു. അതിനെപ്പറ്റി ഒന്നും കാര്യമുണ്ടായില്ല. എന്നാൽ സ്വാമികളുടെ നിശ്ചയമായ ചില ഇംഗ്ലീഷുകാർ ക്രിസ്തീയ പുരോഹിതന്മാരുടെ ലക്ഷ്യങ്ങളും പ്രയോഗങ്ങളും നിന്ദിച്ചതിന്റെ ഫലമായി അവരുടെ ക്രൂരമായ ഉപദ്രവം കുറച്ചുകൂടി അധികമായി. സ്വാമികളുടെ ചരിത്രം മുഴുവനും കല്പിതകഥകളായി തെളിയിക്കുവാൻ അവർ ശ്രമിച്ചു. കാര്യമായ മറ്റൊന്നും ഇല്ലാത്ത ഒരു കാര്യത്തിൽ ഇങ്ങനെ നടത്തുന്ന ഉപദ്രവം നന്നല്ലെന്നു പറയുവാൻ ആരുമുണ്ടായില്ല. അതുകൊണ്ടു് അതിനെപ്പറ്റി പറയാതെ മൗനമായി പൊറുത്തിരിക്കുന്നതായിരുന്നു അവരുടെ നയം. ഒരു കാലത്തു പറഞ്ഞ സത്യം ഒരു കാലത്തു തെളിയും.

ഈ സംഭവങ്ങളെപ്പറ്റി മനോരാജ്യം വിചാരിച്ചും സംഭാഷണം ചെയ്തും ഓരോ ദിവസം കഴിച്ചുകൂട്ടി. കപ്പൽ ഏഡനിൽ എത്തിയപ്പോൾ ചില പാതിരിമാർ സ്വാമികളോടടുത്തു. അവർ പതിവുപോലെ ഹിന്ദുമതത്തെപ്പറ്റി വിവാദവും പ്രതിഷേധങ്ങളും പുറപ്പെടുവിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. സ്വാമികൾ കാര്യങ്ങൾ കേട്ടു. ഒടുവിൽ ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ സാരം അവരോടു ബോധിപ്പിച്ചു. ഇതിന്റെ ഉത്തരം പറയാതെ അവരുടെ അജ്ഞതയെ സമാധാനമായി ഒന്നു ഉണർത്തി. സമാധാനം പറയാതെ സ്വാമികളെ ആക്ഷേപിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഇത് സ്വാമികൾക്കു സഹിക്കാവതായില്ല. ഈ നിലകണ്ട സ്വാമികൾ അവരുടെ ഒരു പാതിരിയുടെ കഴുത്തിൽ കയ്യിട്ടു പിടിച്ചുകൊണ്ടു "ഇനി എന്റെ മതത്തെ ആക്ഷേപിച്ചാൽ ഞാൻ കടലിലെറിയും" എന്നു പറഞ്ഞു. അയാൾ പേടിച്ചുപോയി. "എന്നോടു ക്ഷമിക്കണം" എന്നു കരഞ്ഞുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു.

[illegible]

മുപ്പത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

കൊളമ്പിൽ കപ്പൽ വന്നണഞ്ഞപ്പോൾ സ്വാമികൾ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

"[illegible]"

"[illegible] 27-ാം [illegible]"

[illegible]

[illegible]

"[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] യോഗ് [illegible] ചെയ്തിട്ടുള്ളതായി തോന്നിയാൽ ഈ പ്രസംഗങ്ങളിൽ പലതും ലോകത്തിനു നഷ്ടമായിപ്പോയ്‌ ഭിക്കുന്നു. [illegible] അവയെല്ലാം പകർത്തെടുക്കുവാൻ ആരും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. [illegible] മാസികകളിലും മറ്റും ചേർത്തിരുന്ന [illegible] പ്രസിദ്ധീകരിപ്പാനും സാധിച്ചിട്ടുള്ളു എന്നാണ് കാണുന്നത്.

[illegible] പ്രസംഗങ്ങൾക്കാണ് ഇവിടെ പ്രാധാന്യം കിട്ടിയത്. [illegible] സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൽ [illegible] ശിഷ്യസംഘം അവിടെ [illegible] മിസ്സ് [illegible] (Miss M. C. [illegible]) [illegible] സ്വാമികൾ [illegible] ആനുകൂല്യം. [illegible] പ്രവൃത്തികൾ [illegible] പ്രത്യേകമായ [illegible] 'രാജയോഗം' [illegible] പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്.

• • • • • • • •

[illegible] ഈ വിഷയത്തിൽ [illegible] [illegible] സമ്പ്രദായം [illegible] അവർ [illegible] പ്രവൃത്തികൾ [illegible]

[illegible] ഒരു [illegible] സാധാരണമാണല്ലോ. [illegible]
[illegible] വില [illegible] [illegible] [illegible]
പോലെ അവരുടെ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] അവരുടെ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
സാധാരണമാണല്ലോ. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] പലതും [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
പോലെ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] '[illegible]' [illegible] '[illegible]' [illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ജ്യോതിഷം, ഗണിതം, [illegible]

[illegible]

ശിഷ്യന്മാരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ [illegible], ജ്ഞാനം, മുത ലായവ [illegible] പുകഴ്ത്തുക യും ചെയ്തു.

ഇങ്ങിനെ യൂറോപ്പിലെ മഹാനഗരങ്ങളിൽ വിജയസമ്പാദി ച്ചുംകൊണ്ട് സ്വാമികൾ [illegible] പാരീസ്സ്പട്ടണ ത്തിൽതന്നെ താമസിച്ചു [illegible] പിന്നെ [illegible] [illegible] പാരീസ്സ് [illegible] [illegible] ച്ചും പട്ടണത്തിലേക്കായി [illegible] ണ്ടിവന്നു. അതിപ്രാചീനമായ ആ പട്ടണത്തിലെ [illegible] ളും കണ്ടു വിസ്മയം [illegible] ഇംഗ്ലീഷ്‌കാരന്റെ [illegible] ലപ്പെട്ട സംഭവങ്ങളായ ആ പട്ടണത്തിലെ [illegible] സ്ഥാനികളും മറ്റും സ്വാമികൾക്ക് [illegible] ന കാഴ്ചകളായിരുന്നു. [illegible] [illegible] ജീവിതത്തിലും മറ്റും [illegible] [illegible] കണ്ട [illegible] [illegible] യും അറിയാനിടയായി [illegible] [illegible] സമ്പാദനത്തിനുള്ള [illegible] [illegible] ന്ന [illegible] [illegible] ട്ടായി. അവിടെയും സ്വാമികൾ [illegible] ണ്ടിരുന്നവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ [illegible] വില്ലായ്ക. [illegible] ന്ന തന്റെ പ്രിയശിഷ്യനായ [illegible] വെച്ചു [illegible] [illegible] പ്പിച്ചതിനാൽ [illegible]

കൊണ്ടുള്ള സങ്കടം സ്വാമികൾ വളരെ പ്രയാസപ്പെട്ടാണ് ഒതുക്കിയത്. എന്നിട്ടും മിസ്സിസ്സ് സേവിയരുടെ യെനിയ സ്ഥിതി പിന്നെയും പിന്നെയും അദ്ദേഹത്തെ അലട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഉടനെ ഇന്ത്യയിലേക്ക് ആ മഹതിയെ സമാധാനിപ്പിക്കുവാൻ തനിക്ക് സാധ്യമല്ലാതായല്ലോ എന്നും അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. ദൈവഗതി മനുഷ്യന്റെ വിചാരങ്ങളെ എത്ര ഗംഭീരമായി ഭേദപ്പെടുത്തിക്കളയുന്നു! ഏതു വിധം അതിനു കീഴ്പ്പെടാതെ കഴികയില്ല. സ്വാമികളുടെ വിദേശവാസം ഒരുപക്ഷെ അവസാനിച്ചുപോയിരിക്കാം. ശേഷകാലം ഇന്ത്യയിൽത്തന്നെ ചെലവാക്കേണ്ടിയിരിക്കാം. എന്തായാലും താൻ തന്റെ ഭാവിയെപ്പറ്റി അധികം ചിന്തിച്ചു പ്രയാസപ്പെടുകയല്ല കാര്യങ്ങൾ മുമ്പേ ... പലപ്പോഴും നമ്മുടെ ബുദ്ധിക്കു വിശദമാകുന്നില്ല. കാരണങ്ങൾ പലപ്പോഴും അജ്ഞാതമായിരിക്കാം. ഫലങ്ങൾ മാത്രം ... ആ സന്ദർഭങ്ങളെ ... കൃതാർത്ഥരാകുവാൻ മടിക്കാതിരിക്കുക തന്നെ.

... അദ്ധ്യായം

ഉപസംഹാരം

അന്ന് ഒരാഴ്ച കഴിഞ്ഞു ... മഠത്തിൽ പതിവുപോലെ ... കഴിഞ്ഞു ബ്രഹ്മചാരികളും സന്ന്യാസിമാരും ... വർത്തമാനങ്ങളും പറഞ്ഞു ... അതാതു ... എല്ലാവരും ... നടന്നു ... അവർ ... ഒരു സായ്‌വിന്റെ

[illegible] സന്ദർശിച്ച് ആശ്രമത്തിലെത്തി. അവിടത്തെ സ്ഥിതികളെ
പ്പറ്റി അന്വേഷിച്ചും [illegible] [illegible] നിർമ്മിതം [illegible]
[illegible] [illegible] സമാധാനപ്പെടുത്തിയും ഒര
ണ്ടു ദിവസം അവിടെ കഴിച്ചു. പിന്നെയും കൽക്കത്തയ്ക്കു
[illegible] മടങ്ങി. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
നിന്ന് [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] പ്രസംഗങ്ങൾ ചെയ്യുകയുമുണ്ടായി.
[illegible] [illegible] പ്രസംഗവുമായി ദിവസം കഴി
പ്പാൻ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] കുറച്ചു
ദിവസം താമസിച്ചു. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] സ്ഥലം [illegible] [illegible] സ്വാമി
കൾ അവിടെയുള്ള [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] മിസ്റ്റർ [illegible] [illegible] കോട്സ് [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] വിവരിപ്പാൻ പ്രയാസം.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] അദ്ദേഹം സ്വാമിക
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] അവർ തമ്മിൽ [illegible]. [illegible] സ്വാമി
കളുടെ [illegible] [illegible] [illegible] അദ്ദേഹം [illegible]
[illegible]. മിസ്റ്റർ കോട്സിന്റെ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] സ്വാമികൾ ഒരു പ്രസം
ഗം ചെയ്തു. [illegible] മിസ്റ്റർ കോട്സിന്റെ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ചെയ്തു. പിന്നീട് അ
ദ്ദേഹം സ്വാമികളെ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

പോന്ന ഉദ്ബോധനം, രാമകൃഷ്ണമിഷനാശ്രമം എന്നിവ തന്നെ സ്വാമികളുടെ [illegible] സതീർത്ഥ്യന്മാരുടേയും ശിഷ്യന്മാരുടേയും ശ്രമത്തിന്റേയും ഫലമായുള്ള വളരെ ആശ്ചര്യജനകങ്ങളായ കാര്യങ്ങളായി ഇതെല്ലാം നമ്മളുടെ ഇടയിൽ എത്രമാത്രം അപൂർവ്വമായിട്ടുള്ളവയാണെന്നു വിവരിപ്പാൻ പ്രയാസം. രാമകൃഷ്ണസംഘത്തിൽ [illegible] നമ്മെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം [illegible] ഇതിന്റെ [illegible] ആകുന്നതാണല്ലോ.

൧൯൦൨ മെയി ജൂൺ എന്നീ രണ്ടു മാസങ്ങളിൽ ലോകത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും അനേകം ജനങ്ങൾ സ്വാമികളെ കാണ്മാൻ വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. അതിനിടയിൽ മഠത്തിലെ കാര്യങ്ങളിലേർപ്പെട്ടു കഴിയുന്ന സതീർത്ഥ്യരും ശിഷ്യരുമെല്ലാം സ്വാമികൾ എഴുതിയ [illegible] ഈ എഴുത്തിന്റെ താല്പര്യം മനസ്സിലാകാത്തതുകൊണ്ടോ അതോ കാര്യാന്തരങ്ങൾ [illegible] ബേലൂർ മഠത്തിലേക്ക് [illegible] സ്വല്പം [illegible] പിന്നീടത്തെപ്പറ്റി പലരും [illegible] ചെയ്തു.

ജൂലായി മാസാരംഭത്തോടുകൂടി സ്വാമികളുടെ ദേഹത്തിന്നു വളരെ സുഖം കണ്ടുതുടങ്ങി. [illegible] പ്രാതഃസ്നാനം ചെയ്യും പ്രയാസമായിരുന്ന നിലവിട്ടു [illegible] നടപ്പാൻ അദ്ദേഹത്തിന്നു പ്രയാസവും ഇല്ലാതായി. ഒരു ദിവസം പ്രാതഃസ്നാനം നടക്കുന്നതിനിടയിൽ അദ്ദേഹം ഗംഗാതീരത്തിൽ ഒരു സ്ഥലം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ടു "അവിടെയാണ് എന്നെ സംസ്കരിക്കേണ്ടതു" എന്നു ശിഷ്യരോടു പറകയുണ്ടായി. [illegible] ആരും അപ്പോൾ അതത്ര [illegible] ഒരാവശ്യമായി വിചാരിച്ചില്ല. അന്നുതന്നെ ഒരു പഞ്ചാംഗം വാങ്ങി അദ്ദേഹം കുറെ നേരം എന്തോ അതിൽ നോക്കുകയും ഏതോ [illegible] ഒരു കാര്യം ചെയ്തു[illegible]

നിശ്ചയിച്ചുകഴിഞ്ഞ ദിവസം ആശ്രമത്തിന്റെ മുഖ്യ പ്രകാശിപ്പുകാരനാകയും ചെയ്തു. ആഷാഢമാസം 4-ാംനു-യും പതിവിലധികം സമയം രാമകൃഷ്ണക്ഷേത്രത്തിലിരുന്ന ധ്യാനിച്ചു. അന്ന രാത്രി ൯ മണിക്ക മഹാസമാധി പ്രാപിക്കയും ചെയ്തു.

സ്വാമികളുടെ നിര്യാണപ്രാപ്തിയെപ്പറ്റി ഒരു ശിഷ്യൻ എഴുതീട്ടുള്ള ചില വിവരങ്ങൾകൂടി ഇവിടെ ചേർക്കുന്നത് ഇത അത്യാവശ്യമായിരിക്കാം.

"ആഷാഢമാസം 4-ാംനു- അദ്ദേഹം പതിവിലധികം ധ്യാനത്തിൽ മുഴുകിയതായി കാണപ്പെട്ടു. അന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്ന പൂർണ്ണമായ ചൈതന്യമുണ്ടായിരുന്നു. രാവിലെ 8 മണിമുതൽ 11 മണിവരെ ശ്രീരാമകൃഷ്ണക്ഷേത്രത്തിലിരുന്ന ധ്യാനിച്ചു. അക്കാലത്തൊന്നും അത്ര ഏറെ കാലം ഒന്നിച്ച് ഇരുന്നു ധ്യാനിക്കുന്ന പതിവില്ല. വാതിലും ജനലുകളെല്ലാം അടച്ചു വാതായനം മുട്ടി ധ്യാനത്തിനിരിക്കാറുമില്ല. ഈ സമ്പ്രദായത്തിനൊക്കെ വിപരീതമായിട്ടാണ് അന്ന ചെയ്തത്. ഇതിൽപ്പിന്നെ ഭക്ഷണവും കഴിച്ചു ശിഷ്യന്മാരെ പഠിപ്പിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. 'ലഘുകൗമുദി' എന്ന സംസ്കൃതവ്യാകരണഗ്രന്ഥമാണ് അന്ന പഠിപ്പിച്ചത്. കൂട്ടത്തിൽ തമാശ ചില ഫലിതങ്ങളും മറ്റും പറഞ്ഞു. വൈകുന്നേരം കൊട്ടാരത്തിന് പുറത്തിറങ്ങി ഏറെ നടന്നു. ഏറെ സന്തോഷത്തിൽ കാണപ്പെട്ടിരുന്നു. നടക്കുന്ന സമയത്തു തനിക്ക 'മഠത്തിന്റെ വളരെ സുഖം തോന്നുന്നു' എന്ന് ആശ്രമത്തോടു പറയുകയായി. മടങ്ങിവന്നശേഷം സ്വന്തം മുറിയിൽച്ചെന്നു വീണ്ടും ധ്യാനത്തിലിരുന്നു. ഒരു ബ്രഹ്മചാരി വാതിൽക്കൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. വല്ലാത്ത ഉഷ്ണം തോന്നുന്നുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രത്യേകം അവനോട് പറഞ്ഞിരിക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. ധ്യാനവും ജപവുമായി ഏകദേശം ഒരു മണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞശേഷം സ്വാമികൾ ബ്രഹ്മചാരിയെ വിളിച്ചു ക

റച്ചു പിടിച്ചു പറഞ്ഞു് മൂടപ്പെട്ടിരുന്നു. അയാൾ വീണ്ടുമൊരു ൾ തിരിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മട്ടാകെ മാറി. ഉറക്കമോ സമാധിയോ ആയിരിക്കാമെന്നുവെച്ചു ശ്രദ്ധിച്ചു. അതിനെപ്പറ്റി അത്ര ശങ്കിച്ചതുമില്ല. ഏകദേശം ഒരു മണിയായപ്പോൾ ഒരു നിശ്ശബ്ദമായ ഒരു ദീർഘശ്വാസം വിട്ടു് അഗാധമായ സമാധി പ്രാപിക്കയുംചെയ്തു. ശ്രദ്ധാലുക്കൾക്ക് ഇതിന്റെ സ്വഭാവമൊന്നും മനസ്സിലായില്ല. അയാൾ പരിഭ്രമിച്ചു് ഒരു സന്ന്യാസിയെ വിളിച്ചു അദ്ദേഹം വന്നു പൂർണ്ണമായി ദേഹം പരിശോധിച്ചപ്പോൾ സ്വാമികൾ തിരുമേനി ധ്യാനലീനരായി നിർവികല്പസമാധി പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നതായിക്കണ്ടു. അപ്പോഴേക്കും മറ്റുള്ളവരെല്ലാം അടുത്തുകൂടി. പരീക്ഷണം ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ തിരുനാമം പലതവണ ചെവിയിൽ ഉച്ചരിച്ചുനോക്കി. എന്നിട്ടും ഉണർന്നില്ല. ഉടനെ ഡാക്ടർ [illegible] കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ ആളു പോയി. അദ്ദേഹം വന്നു ദേഹം പരിശോധിച്ചിട്ടും ജീവന്റെ ലക്ഷണമൊന്നും കണ്ടില്ല. എന്നാൽ [illegible]ത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹമൊന്നു അനക്കമായി [illegible]ച്ചിരുന്നു. കണ്ടാൽ മരിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നു തോന്നും പറയതില്ല. നെറ്റിമുതലായ മാഹാത്മ്യശോഭയും ഐശ്വര്യം പ്രകാശിച്ചിരുന്നു. പത്മപുഷ്പസമാനമായ നേത്രങ്ങളുടെ കൃഷ്ണമണി ഉള്ളം നാസാഗ്രത്തോടടുത്തിരുന്നു. [illegible] എങ്കിലും ആ കണ്ണുകളിൽനിന്നു് അപ്പോഴും ഒരു ദിവ്യതേജസ്സു സ്ഫുരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. കണ്ടാൽ സമാധിസ്ഥനായ സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരൻതന്നെയാണെന്നേ തോന്നിപ്പോകൂ.

“പിന്നീടു ഡാക്ടർ സർക്കാരും ദേഹം പരിശോധിച്ചു. മരിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നു് എല്ലാവരും അഭിപ്രായപ്പെട്ടുവെങ്കിലും [illegible] അഭിപ്രായം [illegible] സന്ന്യാസത്തിൽ, അദ്ദേഹം ഒരു [illegible]

ണം പ്രാപിക്കയും ചെയ്തു. "ഞാൻ വിളിക്കുന്നവരെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുവിൻ" എന്നാണ് അദ്ദേഹം സതീർത്ഥ്യന്മാർക്കും ശിഷ്യർക്കും നൽകിയ അന്ത്യശാസനം. അതിന്റെ അർത്ഥം ഉപാസകന്മാരെ അറിയാവുന്നതാണല്ലോ."

രാം. ശരൺ ശാസ്ത്രി

ഉപസംഹാരക്കുറിപ്പ്

— 0 —

ഉപസംഹാരം

തനിക്കുതാൻ പോന്നവനാണെന്ന വിചാരമില്ലാത്ത മനുഷ്യരെ ഏതു നിലയിലും കാണുകയില്ല. ആത്മാഭിമാനം അവസരോചിതമായി എല്ലാവർക്കുമുണ്ട്. അന്യന്റെ ശക്തിക്കു കീഴ്പ്പെടുന്നതിൽ കലശലായ മനക്ലേശമുണ്ട്. നിവൃത്തിയില്ലാതെ നിർബ്ബന്ധശക്തിക്കു കീഴ്പ്പെടുന്നവരിൽ നിന്നു നിശ്വാസനങ്ങളും മറ്റും നിവൃത്തിയില്ലാതെ പുറപ്പെടാതിരിക്കയില്ല. ഉന്നതമായ നിലയിൽ അവരോധിക്കപ്പെട്ടവരുടെ കഥയാണ് ശക്തിയും, സ്വാതന്ത്ര്യവും, സ്വത്തും, പാണ്ഡിത്യവും മറ്റുമുള്ളവരുടെ കഥ ഇനി പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. അവരുടെ അഹങ്കാരത്തിന് അതിരുണ്ടായിരിക്കയില്ല. ഇതും യാദൃച്ഛികമായ മനുഷ്യരെ ധനികരെന്നും ദരിദ്രരെന്നും, പണ്ഡിതരെന്നും മൂഢരെന്നും, ശക്തരെന്നും അശക്തരെന്നും ഉള്ള ഭേദപ്പെടുത്തലുകളാണ്. അടക്കിയൊതുക്കിക്കൊണ്ടുപോരുന്ന, ലൗകികവും ആദ്ധ്യാത്മികവുമായ അവരുടെ ജീവിതത്തെ പരിശോധിച്ചാൽ ... മറ്റു വിശേഷങ്ങൾ കാണും ... ഇതു ... അനുഭവത്തിൽ ... അതിന്റെ വിവരങ്ങൾ ...

തൊന്നില്ല. ആസ്തികന്മാർ [illegible] [illegible]
ന വിദ്വിഷ്ട [illegible] [illegible] എന്നാൽ നാസ്തികന്മാ
ർക്കും അവരെ തള്ളിക്കളവാൻ കഴിവില്ല. പരിണാമ[illegible]
ത്തിൽകൂടി അത്യന്തം പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നവരായ [illegible]
[illegible] ഉൽകൃഷ്ട[illegible] [illegible] ഉൽകൃഷ്ടാം
ശമെ അസാമാന്യമായ [illegible] പ്രകൃതി പുറ
വിടുന്ന ഉൽകൃഷ്ടപുരുഷന്മാരാണ് അവരെന്ന പരിണാമവാദി
കളും സമ്മതിക്കും. പ്രകൃതി എന്ന നാസ്തികന്മാർ വിളിക്കുന്ന
വസ്തുവിൽതന്നെ ആസ്തികന്മാരുടെ ഈശ്വരനും അടങ്ങിയി
[illegible] ആ ഒരു കൂട്ടം [illegible] [illegible]
ദിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ഈ അവതാരപുരുഷന്മാർ തങ്ങളുടെ
ഉദ്ദേശ്യം സാധിക്കുന്നതിനു പുറമെ, അനേകായിരം മനുഷ്യ
ർക്ക് [illegible] [illegible] [illegible] വേണ്ടുന്ന
തെല്ലാം എന്നെന്നേക്കുമായി ലോകത്തിന് സമർപ്പിക്കയും ചെ
യ്യുന്നു. അലക്സാണ്ടർ, സീസർ, അക്ബർ, നെപ്പോളി
യൻ [illegible] [illegible] [illegible] സംഹാരങ്ങൾ എ
ത്ര കഴിഞ്ഞു? അവരുടെ [illegible] [illegible]
ആയുധങ്ങളെടുത്ത് എത്രപേർ [illegible] [illegible]
ല്ല. അനേകസിംഹാസനങ്ങളും, ധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങളും, [illegible]
നാമാവശേഷമായിക്കഴിഞ്ഞ്. എത്രപേർ [illegible]
എന്തുഫലം! ലോകം [illegible] [illegible]
ക്കുന്നതേയില്ല. എന്നാൽ ആ ശ്രേഷ്ഠപുരുഷന്മാരുടെ മാർഗ്ഗമാ
കട്ടെ ഇന്നും ലോകത്തിന് ഉത്സാഹവും ഉന്മേഷം നൽകിക്കൊ
ണ്ടു ശോഭിക്കുന്നു. [illegible] വിട്ടിട്ടും അവരുടെ പ്രഭാ
വത്തിനു കുറവൊന്നും കണ്ടിട്ടില്ല.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

കിൽ [illegible], അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റിയുള്ള [illegible] I [illegible], അദ്ദേഹം ഏതാനും [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] ഈ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], സ്വാതന്ത്ര്യം [illegible] [illegible] [illegible] അദ്ദേഹത്തിന്റെ [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] ഈ [illegible] [illegible] [illegible] ഈ നാടകം [illegible], [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] ഈ നാടകം [illegible] ഇവിടെക്കൂടിയ [illegible] [illegible]" എന്ന് [illegible] അവിടെക്കൂടിയിരുന്ന അനേകം

സ്ത്രീപുരുഷന്മാരുടെ മാനം രക്ഷിച്ചു. 18 വയസ്സു മാത്രം പ്രായമുള്ള ഒരു കോളേജുവിദ്യാർത്ഥിയായിരിക്കെ വിശ്വവിഖ്യാതനായ ഹെർബർട്ട് സ്പെൻസരുടെ തത്വശാസ്ത്രത്തിന് ഒരു നിരൂപണമെഴുതി അദ്ദേഹത്തിനയച്ചു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതെല്ലാം ഗുരുസന്നിധിയിൽനിന്നു ജ്ഞാനോപദേശം ലഭിക്കുന്നതിനു മുമ്പുള്ള സംഭവങ്ങളാണല്ലോ. പക്ഷേ [illegible] ഒരു ചിഹ്നമെങ്കിലും ഇതിൽ കാണ്മാനുണ്ടോ? ഒന്നുമില്ല. പിന്നെയെങ്ങനെ ഇതെല്ലാം [illegible] നാടകങ്ങളിൽ എത്ര യോഗ്യനായിരുന്നു? [illegible] സ്പെൻസരുടെ ഗ്രന്ഥം എത്ര വിമർശിച്ചു വായിച്ചു! ഒരുപക്ഷേ അതിൽ എന്തെങ്കിലും ന്യൂനതയുണ്ടെന്നു തെളിയിക്കയായിരിക്കും. അതുതന്നെ [illegible] കല്പിക്കുന്നതിനു പുറമേ സ്വാമികളുടെ [illegible] ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ [illegible] കഥയും ഇവിടെ സ്മരിക്കേണ്ടതാണ്! ഇതെല്ലാംകൂടി നോക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹം [illegible] [illegible] [illegible]പ്പെടുന്നു.

[illegible] സാമാന്യമായി നോക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രകൃതി അതിഗഹനമായ ഒന്നായിരുന്നു. [illegible] ധീരധീരമായ [illegible], ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാന്റെ 'കർമ്മയോഗ[illegible]', ബുദ്ധന്റെ [illegible], ക്രിസ്തുവിന്റെ വിനയവും, ശങ്കരാചാര്യരുടെ ബുദ്ധിശക്തിയും, ചൈതന്യന്റെ ഭക്തിയും, വ്യാസഭഗവാന്റെ [illegible]നവും, ശുകദേവന്റെ [illegible] ഒന്നിച്ചു നാം അദ്ദേഹത്തിൽ കാണുന്നു. [illegible] ഗുരുവായ പരമഹംസദേവനല്ലാതെ [illegible] അദ്ദേഹത്തെ കവിച്ചുവെക്കുന്നില്ല. സ്വാമികളുടെ സകല വിജയങ്ങളുടെയും രഹസ്യം അദ്ദേഹത്തിലന്തർഭവിച്ചിട്ടുള്ള ഈ ശക്തികളിൽതന്നെയാണ് [illegible]

ല ചട്ടയിൽനിന്നു്, ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടാണു് കർമ്മം, ഭക്തി, യോഗം, ജ്ഞാനം എന്നീ മാർഗ്ഗചതുഷ്ടയത്തേയും, വിഷ്ണുഭഗവാന്റെ നാലു ഭുജങ്ങളെന്നപോലെ [illegible] ഇങ്ങിനെ, അദ്ദേഹത്തിൽ [illegible] ഇണങ്ങിനിൽക്കുന്ന ഇതിനെക്കുറിച്ചു സംസാരിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹം മററുള്ള എല്ലാററെ ആക്ഷേപിക്കുന്നതു കേൾക്കാം. ഇങ്ങനെ മററുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളെ [illegible] ഇതരമാർഗ്ഗങ്ങളേയും ഇതുപോലെ [illegible]. ശിഷ്യരിൽ ചിലർ [illegible] [illegible] [illegible] ഒരു സ്വാമി [illegible] ഒരിക്കൽ ഒരു പാശ്ചാത്യശിഷ്യനോടു "നിങ്ങൾ ഏതു മാർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നവരായാലും [illegible] സംഗതികൾ മാത്രം സ്വാമികളുടെ പക്ഷത്തുനിന്നു ഗ്രഹിച്ചാൽ മതി. അതിലധികമൊന്നും മനസ്സിലാക്കാൻ പുറപ്പെട്ടാൽ അദ്ദേഹം നിങ്ങളുടെ ബുദ്ധി ഭിന്നിക്കും" എന്നുപദേശിക്കയുണ്ടായി. സ്വാമികളുടെ [illegible] അതിലും [illegible] സാദൃശ്യമായിരുന്നു. "ഞാൻ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" എന്നു സ്വാമികൾ [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] എന്നാൽ [illegible] മാർഗ്ഗങ്ങളെല്ലാം [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] അദ്ദേഹം [illegible] ഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. [illegible] [illegible] പരസ്യമായി [illegible] [illegible] പൂർണ്ണമായി പ്രകാശിപ്പിച്ചിരുന്നതു [illegible] മാത്രമാണു് അദ്ദേഹം [illegible] [illegible] എല്ലാ [illegible] [illegible] പ്രകൃതി പ്രത്യക്ഷമായുണ്ടല്ലോ [illegible] [illegible] പ്രത്യേകം പറയുന്ന മാർഗ്ഗത്തെ അവർ അംഗീകരിക്കുന്നു [illegible] സ്വാമികളുടെ [illegible] പ്രായം. [illegible] ഇത

ന്മാർ എത്രതന്നെ ആക്ഷേപിച്ചാലും അതിനെല്ലാം സമാധാനം പറയത്തക്ക ജ്ഞാനം അതിൽ അവർ നേടിയിരിക്കുന്നതും അദ്ദേഹം സിദ്ധാന്തിച്ചിരുന്നു. ഈ നിലയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബന്ധനമോചനങ്ങൾ വല്ലവരെയും തകരാറിൽപ്പെടുത്തുന്നുവെങ്കിൽ അതു് അവരുടെ അശക്തി ഒന്നുകൊണ്ടുള്ളതാണ്; അദ്ദേഹത്തിനതിൽ യാതൊരു കുറ്റവുമില്ല. വാസ്തവത്തിൽ സ്വാമികൾ ഒരു മതസ്ഥാപകനായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹം ഏററവും താണപടിയിൽ നിൽക്കുന്ന പ്രത്യയത്തെക്കൂടി നിന്ദിച്ചിട്ടില്ല. ശാക്തേയം, ശൈവം, വിശിഷ്ടാദ്വൈതം മുതലായ ഇന്ത്യയിലെ എല്ലാ മതങ്ങളും സനാതനമായ ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ ഓരോ അവാന്തരവിഭാഗങ്ങൾ മാത്രമാണെന്നും, അവയെല്ലാം മനുഷ്യബുദ്ധിയുടെ ക്രമാനുസൃതമായ വളർച്ചയെ കാണിക്കുന്നവയാണെന്നും ആകുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായം. ലോകത്തിലുള്ള സകല മതങ്ങളെയും ദ്വൈതം, വിശിഷ്ടാദ്വൈതം, അദ്വൈതം എന്നീ മൂന്നു വിഭാഗങ്ങളിലുൾപ്പെടുത്താം. ഈ മൂന്നും ഇന്ത്യയിൽ പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്നവയുമാണ്. ക്രിസ്ത്യാനിത്വം, മുഹമ്മദമതം എന്നിവ ദ്വൈതസിദ്ധാന്തത്തെയും, ബുദ്ധമതം അദ്വൈതത്തെയും അനുസരിക്കുന്നു. ഏകദൈവവിശ്വാസംകൊണ്ടു മാത്രം ഒരു മതം അദ്വൈതമാകുന്നില്ല. ആ ഏകദൈവമല്ലാതെ മറ്റൊന്നും ഇല്ലെന്നും താൻതന്നെയും ആ ദൈവമാണെന്നുമുള്ള വിശ്വാസവും അനുഭവവും പൂർത്തിയാകുമ്പോഴേ അദ്വൈതത്തിലെത്തുന്നുള്ളൂ. ഈ സിദ്ധാന്തത്തെ അംഗീകരിച്ചു പലരെ ധിക്കരിക്കാം ഹിന്ദുക്കളുടെ വേദാന്തവും അതിൽനിന്നുണ്ടായ ബുദ്ധമതവും മാത്രമേ അദ്വൈതമാകുന്നുള്ളൂവെന്നും, ക്രിസ്തുമതം മുഹമ്മദുമതം മുതലായവയെല്ലാം ദ്വൈതങ്ങളിൽ മാത്രമാണെന്നും വ്യാഖ്യാതാക്കൾ. എന്നാൽ ക്രിസ്തുമതത്തിലെ പരിശുദ്ധാത്മാവിനെ (Holy Ghost)പ്പറ്റിയുള്ള സിദ്ധാന്തവും മുഹമ്മദുമതത്തിലെ ജ്ഞാനികളുടെയായ "സൂഫി"മതവും"

അദ്വൈതത്തെ അവരുടെ പരമമായ പ്രാപ്യസ്ഥാനമായി അംഗീകരിക്കയും ചെയ്യുന്നു. വിശിഷ്ടാദ്വൈതം, ദ്വൈതത്തിനും അദ്വൈതത്തിനും മദ്ധ്യേയുള്ള ഒരു സ്ഥാനമായി നിൽക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ സകലമതങ്ങളും അവരുടെ അത്യന്തികമായി വരിച്ചിട്ടുള്ളതും, മനുഷ്യബുദ്ധിയുടെ അതിന്റെ പരിപൂർണ്ണതയിൽ മാത്രം പ്രാപിക്കാവുന്നതുമായ അദ്വൈതമായിരുന്നു സ്വാമികളുടെ മതം. മററുള്ളവയെല്ലാം ആ ഉച്ചസ്ഥാനത്തിലേയ്ക്കു കയറിച്ചെല്ലുവാനുള്ള ഓരോ പടികളായിട്ടു മാത്രം അദ്ദേഹം അംഗീകരിച്ചു. ഹിന്ദുക്കളുടെ സനാതനമതത്തെ ഇങ്ങിനെ എല്ലാ മതങ്ങളുടേയും മാതാവും പരമമായ സങ്കേതവുമാക്കിച്ചെയ്തുകൊണ്ടു ഒരു മതഗ്രന്ഥമെഴുതുവാൻ വേണ്ടി അദ്ദേഹം പരിശ്രമിച്ചിരുന്നു. അതിനു വേണ്ടുന്ന സംഗതികൾ ഒട്ടുകാലം ശേഖരിച്ചുകൊണ്ടും തയ്യാറാക്കിവെക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇതുകൊണ്ടാണ് വേദാന്തസൂത്രത്തെക്കുറിച്ചും മററും പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ള സംഗതികൾ അബദ്ധമാണെന്നു നവീനശാസ്ത്രം തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ അതിപുരാതനമായ വൈദികമതത്തിന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങളെ മാത്രം ഖണ്ഡിപ്പാൻ ശാസ്ത്രത്തിനു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ആകയാൽ ഹിന്ദുമതം കേവലം ശാസ്ത്രീയമായ ഒന്നാണെന്നു കൂടി അതിൽ സ്ഥാപിപ്പാൻ അദ്ദേഹം കരുതിയിരുന്നു. ലോകത്തെ മുഴുവനും ഒരുമതംകൊണ്ടു കൂട്ടിയിണക്കുന്ന കാര്യത്തെക്കുറിച്ചു ഈ സ്വാമികളുടെ പ്രസംഗങ്ങളിലെല്ലാം ഒരു അഭിപ്രായത്തിന്റെ ഛായ കാണാം. പക്ഷെ ലോകത്തിന് അത്രയും വിശിഷ്ടമായ ഒരു പദാർത്ഥം സമ്പാദിപ്പാനുള്ള കാലം ഇനിയും സമീപിച്ചിട്ടില്ലായിരിക്കാം. അല്ലെങ്കിൽ ആ ഗ്രന്ഥം പൂർത്തിയാക്കുവാനെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിനു ജീവിച്ചിരിക്കാൻ തരമുണ്ടായില്ല. [illegible] അപ്പോഴേക്കും ഒരു [illegible] അദ്ദേഹം പ്രപഞ്ചത്തിൽനിന്നു തിരോധാനം ചെയ്തുകളഞ്ഞു.

പരിണാമവാദം തൊട്ടവർക്കു നവീനശാസ്ത്രങ്ങളുടെ കാലത്തിലെന്ന പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. ശാസ്ത്രങ്ങൾ ലോകത്തിനു ചെയ്തിട്ടുള്ള നന്മകൾ അനല്പങ്ങളുമാണ്. എന്നാൽ അവ ലോകത്തിനു ഒരു ദോഷവും അവയിൽനിന്നു തട്ടുക സിദ്ധിച്ചു. അവ മതങ്ങളെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിലധികം നിന്ദിപ്പാനും അവിശ്വസിപ്പാനും ലോകത്തിനു പഠിപ്പിച്ചു. വാസ്തവത്തിൽ മതത്തെക്കുറിച്ചു യാതൊന്നും പറവാൻ ശാസ്ത്രങ്ങൾക്കു സാധിച്ചിട്ടില്ല. ആധുനികന്മാരായ പ്രസ്താവങ്ങൾ പല മതഗ്രന്ഥങ്ങളെയും അതുടിച്ചും കണ്ടപ്പോൾ 'മതം' അന്ധവിശ്വാസത്തിന്റെ ഒരു പര്യായശബ്ദം മാത്രമാണെന്നു പെട്ടെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തിക്കളയുകയും മതാനുഷ്ഠാനങ്ങൾ നിഷ്ക്രിയം ചെയ്തു. എന്നാൽ മതങ്ങൾ നശിച്ചില്ല. അവ ലോകത്തെ അനേകം ആറകളാക്കി മുറിക്കുന്ന പുരോഹിതരുടെ സ്വാധീനം മാത്രം അംഗീകരിച്ചുകൊണ്ടിരിപ്പാൻ മനുഷ്യഹൃദയങ്ങൾ അധികകാലം നിരന്തരമായി അനുവദിച്ചില്ല. ഏകീഭാവമാണ് മതം. ആ ദീപം ഇതിനെ സംപ്രകാശിപ്പിക്കുന്നത് മനുഷ്യലോകത്തിന് ആശ്വാസം നൽകുന്നതിൽ അതിപ്രധാനമായ കർമ്മമാണല്ലോ. ഇതിനെയുള്ള കഴിപ്പം ലോകത്തിൽ തെളിയിക്കുവാനാണ് സ്വാമികളുടെ ജനനം. ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ ആവിർഭാവത്തോടുകൂടി ആ നവചൈതന്യം ഉദിച്ചു വളർന്നുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. സ്വാമികളുടെ ശക്തികൂടി സംയോജിച്ചപ്പോൾ അതു പരക്കെയും പരന്നു. സകല മതങ്ങളുടെയും ഉദ്ദേശ്യങ്ങളിലും സ്വീകരിച്ചും നാനാത്വത്തിൽ ഏകത്വം' എന്ന പരമാർത്ഥതത്ത്വജ്ഞാനത്തിന്റെ പ്രായോഗികരൂപത്തെ ഇദ്ദേ പ്രഥമമായി കാണിച്ചുതന്നതു ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവനാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശക്തി ... അതിന്റെ ഉന്നതമായ ഉദ്ദേശത്തിൽ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതാണ്. ആ ആധ്യാത്മികസന്ദേശത്തെ കൊണ്ടുവന്നിട്ടും, അതിലെ ഉച്ച നന്മകളായിരിക്കുന്ന ഇതിനെ നവീനമായ ഒരു സിദ്ധാന്തത്തെ, അഥവാ

തന്നെ, ഉത്തമമായ ഒരു രീതിയിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്നതായി [illegible] പ്രത്യേകത. സ്വാമികളുടെ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ശാസ്ത്രങ്ങളുടെ [illegible] 'മനുഷ്യ[illegible] [illegible] [illegible] എല്ലാം [illegible] എന്ന [illegible] [illegible] 'നാനാത്വ'[illegible] 'ഏകത്വം' [illegible] എന്ന പര[illegible] സന്ദേശം[illegible] സ്വാമികൾ [illegible] [illegible] സ്വാമികൾ ഈ സന്ദേശത്തെ ലോകത്തിൽ [illegible] ശാസ്ത്രീയമായ ഒരു [illegible] സന്ദേശം [illegible] ലോകത്തിനു നൽകി.

ജാതി, മതം, നിറം മുതലായ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] രൂപത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ച [illegible] സാധിക്കയുള്ളൂ [illegible] ആദർശങ്ങളെ [illegible] സാക്ഷാത്കരിപ്പാനം [illegible] ലോകത്തിന്റ [illegible] ബോദ്ധ്യപ്പെടുവാൻ [illegible]

[illegible]

[illegible]

തതില്ലല്ലോ. കടൽയാത്രചെയ്യുക, പാശ്ചാത്യശിഷ്യന്മാരെ സന്യാസം നൽകുക മുതലായ പ്രവൃത്തികളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്നൊഴികെ മറെറാരു സന്യാസിക്കും അക്കാലത്തു ചെയ്യാൻ ധൈര്യമുണ്ടാകുന്ന കാര്യം വളരെ സംശയംതന്നെയാണ്. ഇതിന്നുതന്നെ സ്വതന്ത്രമായ ഒരു സമുദായപരിഷ്കാരപദ്ധതിയെ ഇന്ത്യക്കാവശ്യമുണ്ടെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതം. എന്നാൽ ഇതിനുവേണ്ടി രാജ്യത്തെ ഒന്നായി ഇളക്കിമറിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം പുറപ്പെട്ടില്ല. സാവധാനത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ചു ഫലിപ്പിക്കത്തക്കവണ്ണം ഈ ഉദ്ദേശത്തെ സമുദായത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിലേക്കു കടത്തിവിടുകയേ ചെയ്തുള്ളു. അപ്രകാരം ഇതിൽനിന്നു സ്വാതന്ത്ര്യം നേടിയ ഭാരതം സകല ബന്ധനങ്ങളിൽനിന്നും മോചനം നേടുമെന്ന് അദ്ദേഹം തീർച്ചപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഇന്ത്യയാകട്ടെ അദ്ദേഹം കുറിച്ചിട്ട മാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂടിത്തന്നെ പോയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കാലതാമസംകൂടാതെ പ്രാപ്യസ്ഥാനത്തിലെത്തും. "ദൈവമേ ഇതരദേശങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ഞാൻ ചെയ്യുന്ന സൽക്കർമ്മങ്ങളെല്ലാം എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട മാതൃഭൂമിയിൽത്തന്നെ പ്രതിഫലിക്കണമേ!" എന്നു കണ്ണീർപൊഴിച്ചു പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം വിദേശങ്ങളിൽ കഴിച്ച രാത്രികൾ അപ്രകാരം സഫലങ്ങളാകും. ദേഹത്തെ ഒരു പഴയ കുപ്പായംപോലെ പരിത്യജിച്ചുവെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സർവ്വശക്തനായ ആത്മാവ് ആ ഉദ്ദേശങ്ങളുടെ സാഫല്യം കണ്ടു സംതൃപ്തിയണയാതെ ഒരിക്കലും നമ്മെ വിട്ടുപിരികയില്ല. അദ്ദേഹം ഒടുവിൽ സതീർത്ഥ്യർക്കും ശിഷ്യർക്കും "ഞാൻ വീണ്ടും വിളിക്കുന്നതുവരെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരിപ്പിൻ!" എന്ന നിർദ്ദേശം മാത്രമാണ് നൽകിയത്. വിശ്വഹൃദയങ്ങളിൽ ഒരുപക്ഷെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഹ്വാനം വീണ്ടും കേൾപ്പാനിടവരുമായിരിക്കാം.

ഓം ശാന്തി: ശാന്തി:

ശുഭമസ്തു.

ശുദ്ധിപത്രം

ഭാഗം.	വരി.	അശുദ്ധം.	ശുദ്ധം.
3	10	[illegible]	[illegible]
ടി	12	[illegible]	[illegible]
7	21	[illegible]	[illegible]
ടി	22	[illegible]	[illegible]
ടി	25	[illegible]	[illegible]
8	2	[illegible]	[illegible]
ടി	6	[illegible]	[illegible]
ടി	23	[illegible]	[illegible]
58	28	[illegible]	[illegible]
65	8-12	'[illegible]' എന്ന [illegible] .... [illegible]	'[illegible]' [illegible]
66	4	[illegible]	[illegible]
68	26	[illegible]	[illegible]
78	19	[illegible]	[illegible]
83	18	[illegible]	[illegible]
90	5	[illegible]	[illegible]
92	4	[illegible]	[illegible]
94	29	[illegible]	[illegible]
106	23	[illegible]	[illegible]
112	25	[illegible]	[illegible]
122	29	[illegible]	[illegible]
123	22	'[illegible]' എന്ന [illegible]	'[illegible]'
125	18	[illegible]	[illegible]
127	17	[illegible]	[illegible]
132	27	[illegible]	[illegible]
134	5	[illegible]	[illegible]
136	5	[illegible]	[illegible]
137	22	[illegible]	[illegible]

ശുദ്ധിപത്രം

ഭാഗം.	വരി.	അശുദ്ധം.	ശുദ്ധം.
137	23	വായിച്ചിട്ടുള്ള.	വായിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള.
[illegible]	7	[illegible]	[illegible]
142	13	[illegible]	[illegible]
ടി	18	[illegible]	[illegible]
145	24	[illegible]	[illegible]
145	14	[illegible]	[illegible]
157	16	[illegible]	[illegible]
171	25	[illegible]	[illegible]
176	18	[illegible]	[illegible]
181	21	[illegible]	[illegible]
ടി	11	[illegible]	[illegible]
[illegible]	15	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	25	[illegible]	[illegible]
226	6	[illegible]	[illegible]
ടി	13	[illegible]	[illegible]
ടി	[illegible]	[illegible]	[illegible]
227	6	[illegible]	[illegible]
231	17	[illegible]	[illegible]
ടി	20	[illegible]	[illegible]
237	4	[illegible]	[illegible]
238	10	[illegible]	[illegible]
240	25	[illegible]	[illegible]
249	22-23	[illegible]	[illegible]
253	10	[illegible]	[illegible]
258	[illegible]	100	300
ടി	28	[illegible]	[illegible]
262	25	[illegible]	[illegible]
268	28	[illegible]	[illegible]

[illegible]

* * *

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി